

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

JAVNE USTANOVE „APOTEKE SARAJEVO“ SARAJEVO

za 2018. godinu

Broj: 01-02-08-14-3-2309-6/18

Sarajevo, juni 2019. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU	5
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	6
1.	UVOD	6
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	6
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	7
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	7
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	9
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	10
6.1	BILANS USPJEHA	10
6.1.1	Prihodi	10
6.1.1.1	Poslovni prihodi	11
6.1.2	Rashodi	12
6.1.2.1	Poslovni rashodi	12
6.1.2.2	Finansijski rashodi	16
6.1.2.3	Ostali rashodi i gubici	16
6.1.3	Finansijski rezultat	17
6.2	BILANS STANJA	17
6.2.1	Stalna sredstva i dugoročni plasmani	17
6.2.2	Tekuća sredstva	20
6.2.2.1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	20
6.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	24
6.2.2.3	Kratkoročna potraživanja	24
6.2.2.4	Aktivna vremenska razgraničenja	24
6.2.3	Kapital	24
6.2.4	Dugoročna rezervisanja	25
6.2.5	Obaveze	25
6.2.6	Popis sredstava i obaveza	25
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	26
6.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU	26
6.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	26
7.	JAVNE NABAVKE	26
8.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	28
IV	PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	29
	Bilans uspjeha za period 01.01. – 31.12.2018. godine	30
	Bilans stanja na dan 31.12.2018. godine	32
	Izvještaj o gotovinskim tokovima za period od 01.01. do 31.12.2018. godine (Indirektna metoda)	33
	Izvještaj o promjenama u kapitalu za period koji završava na dan 31.12.2018. godine	35
	Zamjenski Bilans uspjeha za period 01.01. – 31.12.2018. godine	37
	Zamjenski Bilans stanja na dan 31.12.2018. godine	39
	Zamjenski Izvještaj o gotovinskim tokovima za period od 01.01. do 31.12.2018. godine (Indirektna metoda)	40
	Zamjenski izvještaj o promjenama u kapitalu za period koji završava na dan 31.12.2018. godine	42

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Javne ustanove „Apoteke Sarajevo“ Sarajevo (u daljem tekstu: Apoteka)**, koji obuhvataju: bilans stanja – izvještaj o finansijskom položaju na 31.12.2018. godine, bilans uspjeha – izvještaj o ukupnom rezultatu, izvještaj o novčanim tokovima – izvještaj o tokovima gotovine, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanog u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji Apoteke prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2018. godine, rezultat poslovanja, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Knjigovodstveno evidentiranje ugovorenih rabata nije vršeno u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima 2 - Zalihe i 18 – Prihodi, zbog čega ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost zaliha robe u iznosu od 15.693.785 KM i ostalih prihoda i dobitaka u iznosu od 5.066.803 KM. Efekte pogrešnog načina evidentiranja rabata na finansijske izvještaje nije moguće kvantificirati (tačke 6.1.1.1., 6.1.3. i 6.2.2.1. Izvještaja).

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revisionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Apoteke u skladu s ISSAI 30 – Etičkim kodeksom, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom* utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Apoteke je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Apoteke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Apoteke ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Apoteka.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revisionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revisionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazeњe internih kontrola.
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Apoteke.
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava izvršenih od strane rukovodstva.
- Zaključujemo o primjerenošći korištene računovodstvene osnove zasnovano na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Apoteke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Apoteka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem revizorovom izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba izvjestiti u

našem izvještaju nezavisnog revizora, jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Javne ustanove „Apoteke Sarajevo“ Sarajevo 2018.** godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Apoteke za 2018. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Prilikom nabavke informatičke opreme u iznosu od 233.415 KM, zaključivanja Aneksa I na osnovni Ugovor za adaptaciju apoteke Centar 121.380 KM, angažovanja dobavljača za usluge održavanja objekata 44.096 KM i reklama u elektronskim i printanim medijima 149.697 KM nisu dosljedno ispoštovane propisane procedure odabira dobavljača, što nije u skladu sa članovima 14. 21., 24. i 49. Zakona o javnim nabavkama (tačka 7. Izvještaja).
2. Prilikom zaključivanja Ugovora o licenciranju i implementaciji „Reinžinjeringu poslovnih procesa“ sa preduzećem „Logosoft“ d.o.o Sarajevo 09.02.2017. godine u vrijednosti od 650.756 KM, koji nije bio realizovan do okončanja revizije, nije zaštićen interes Apoteke u vidu traženih garancija i definisanja kaznenih odredbi za kašnjenje u realizaciji, što nije u skladu sa članovima 3. i 61. Zakona o javnim nabavkama (tačka 6.2.1. Izvještaja).

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000-Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Apoteke u skladu s ISSAI 30 – Etičkim kodeksom, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- Utvrđili smo da nisu donesene procedure kojima se reguliše postupak, vođenje pregovora i način zaključivanja ugovora sa dobavljačima od strane menadžmenta. Obzirom da nije sačinjen poseban dokument na osnovu kojeg bi mogli izvršiti analizu i komparaciju zaključenih ugovora, ne možemo potvrditi da je u informacionom sistemu status „primarnog dobavljača“ određenog artikla unijet na bazi ugovorenih odredbi, odnosno da se prilikom nabavki roba ista kupuje od najpovoljnijeg dobavljača. Navedeno ističemo jer je na dan bilansa vrijednost zaliha robe iskazana u iznosu od 15.693.785 KM i obaveze prema dobavljačima u iznosu od 23.510.600 KM (tačke 6.2.2.1. i 6.2.5. Izvještaja).

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Apoteke je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Apoteke, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 17.06.2019. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, dipl. oec.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, dipl. oec.

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriterij za reviziju finansijskih izvještaja su sljedeći:

- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Kriterij za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o apotekarskoj djelatnosti;
- Zakon o lijekovima;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti;
- Zakon o ustanovama;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o radu;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva za područje Kantona Sarajevo;
- Finansijski plan JU „Apoteke Sarajevo“ za 2018. godinu;
- Statut JU „Apoteke Sarajevo“.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Skupština Kantona Sarajevo je Osnivač Apoteke, u skladu sa „Odlukom o preuzimanju prava osnivača i usklađivanju organizacije i poslovanja Apoteka“¹. Apoteka obavlja djelatnost u skladu sa članom 4. Zakona o apotekarskoj djelatnosti² i u okviru svoje djelatnosti osigurava: snabdijevanje lijekovima, medicinskim sredstvima, herbalnim lijekovima i herbalnim supstancama, homeopatskim lijekovima, dječjom hranom i dječjom opremom, kao i dijetetskim proizvodima, kozmetičkim i drugim sredstvima za njegu i očuvanje zdravljia stanovištva, zdravstvenih ustanova i zdravstvenih radnika koji obavljaju privatnu praksu lijekovima i medicinskim sredstvima; izradu magistralnih i galenskih lijekova; savjetovanja; analizu propisivanja lijekova i praćenje upotrebe lijekova, praćenje efikasnosti, bezbjednosti i ekonomičnosti terapije u cilju racionalnog propisivanja i upotrebe lijekova.

Apoteka je najveća apotekarska ustanova na području Kantona Sarajevo koja svoju djelatnost obavlja na primarnom nivou zdravstvene zaštite na području dva kantona: Kantona Sarajevo i Zeničko – dobojskog kantona (u daljem tekstu: KS i ZDK). Prodajnu mrežu čini 47 apoteka (ogranaka i depoa), od čega 40 u KS i 7 u ZDK. Kompletну dežurnu farmaceutsku djelatnost u KS obezbeđuje Apoteka na području 9 lokaliteta. Sve općine, izuzev općine Trnovo, pokrivene su dežurnom službom.

Unutrašnja organizacija i način rada Apoteke utvrđeni su Pravilnikom o radu donesenim od strane Upravnog odbora 18.01.2018. godine, na koji je Ministarstvo zdravstva KS dalo saglasnost 31.01.2018. godine. Na dan 31.12.2018. godine u Apotekama je bilo 436 zaposlenih.

Organi upravljanja i rukovođenja Apotekom su: nadzorni odbor, upravni odbor i direktor.

Nadzorni odbor Apoteke je, u sljedećem sastavu, imenovala Vlada Kantona Sarajevo 2016. i 2017. godine: Nermina Đugum – predsjednik, Amra Ajanović i Amer Đerlek – članovi. Upravni Odbor Apoteke je, u sljedećem sastavu, imenovala Vlada Kantona Sarajevo 2016. godine: Haris Mujanović – predsjednik, Rubina Alimanović- Alagić, Belma Krvavac – Habibija, Murat Đuderija i Lana Sarajlić – članovi.

Upravni odbor je 2016. godine za direktora imenovao prim.mr.ph. Saita Muradića.

Sjedište Apoteke je u Sarajevu, u ulici Aleja Bosne Srebrenе bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji **Javne ustanove „Apoteke Sarajevo“ za 2018. godinu** i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj finansijske revizije je da na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti da li rukovodstvo institucije primjenjuje zakone i propise i koristi sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je provedena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u razdoblju od januara do aprila 2019. godine, s prekidima.

S obzirom da se revizija provodi ispitivanjem na osnovu uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

¹ „Sl. novine KS“, broj 7/12);

² „Sl. novine FBiH“, broj 40/10);

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH prvi put vrši finansijsku reviziju Javne ustanove „Apoteke Sarajevo“ Sarajevo.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, rukovodstvo Apoteke je odgovorno za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Apoteka je usvojila značajan broj internih akata i procedura u cilju uspostavljanja sistema internih kontrola. Statut je osnovni opšti akt Apoteke kojim se uređuje: osnivanje, naziv i sjedište, izvor i način obezbeđenja sredstava za rad, međusobna prava i obaveze Apoteke i Osnivača, unutrašnja organizacija, statusne promjene, predstavljanje i zastupanje, organi upravljanja i rukovođenja i kontrole poslovanja i druga pitanja u vezi sa poslovanjem Apoteke. Statut je usvojio Upravni odbor uz saglasnost Skupštine Kantona Sarajevo 2013. godine (izmjene i dopune 2016. godine).

Kantonalno ministarstvo zdravstva, u skladu sa članom 13. Odluke o preuzimanju prava i obaveza osnivača, je dalo saglasnost na Pravilnik o radu Apoteke kojim su uređena pitanja plaća, organizacija rada, sistematizacija radnih mesta, posebni uslovi za zasnivanje radnog odnosa i druga značajna pitanja. Poslovi i radni zadaci se obavljaju u sljedećim organizacionim jedinicama: Uprava, Sektor farmacije (nabavka, prodaja, galenski laboratorij, marketing i poslovi kvaliteta u farmaciji), Sektor finansija i računovodstva, Sektor opštih, pravnih i kadrovskih poslova i Direkcija podrške. Na dan 31.12.2018. godine je od sistematizovanih 449 bilo popunjeno 436 radnih mesta (371 na neodređeno vrijeme, 64 na određeno, 1 na mandat). Kvalifikaciona struktura zaposlenih je sljedeća: 188 magistara farmacije, 157 farmaceutskih tehničara i 91 administrativnih, tehničkih i ostalih radnika. **Članom 8. Pravilnika o radu je predviđeno da se prijem radnika na neodređeno vrijeme vrši putem javnog konkursa ili oglasa, dok zapošljavanje na određeno vrijeme nije definisano. Navedeno je imalo za posljedicu da je u 2018. godine izvršen prijem 27 radnika na određeno vrijeme (15 magistara farmacije, 6 farmaceutskih tehničara i 6 radnika nezdravstvene struke), bez javnog oglasa ili konkursa o zasnivanju radnog odnosa. Skrećemo pažnju da je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o radu u novembru 2018. godine svim javnim ustanovama propisano da se prijem u radni odnosa vrši nakon provedene procedure obavezognog javnog oglašavanja.**

Sistem upravljanja kvalitetom poslovanja Ustanove baziran je na standardima i smjernicama Agencije za kvalitet i akreditacije u zdravstvu u FBiH (AKAZ), Zakonu o sistemu poboljšanja kvaliteta sigurnosti i drugim relevantnim zakonima, te standardima (normama). Od 47 apoteka, njih 25 je do sada dobilo certifikat standarda sigurnosti od strane AZK-a (2017. godine 15 i 2018. godine 10 apoteka). Apoteka je u 2018. godini implementirala sljedeće standarde: kvaliteta (ISO 9001:2015), zaštite okoliša (ISO 14001:2015) i zaštite podataka i informacija (ISO 27001:2013) u svrhu, kako je rečeno, plasmana proizvoda Galenskog laboratorija GALAS.

U skladu sa članovima 192. i 193. Zakona o zdravstvenoj zaštiti donijet je Pravilnik o unutrašnjem nadzoru. Navedenim Zakonom utvrđeno je da je zdravstvena ustanova obavezna provoditi unutrašnji nadzor nad radom svojih organizacijskih jedinica i zdravstvenih radnika. Nadzor se provodi na osnovu opšteg akta i godišnjeg plana i programa provedbe unutrašnjeg nadzora, koji se dostavlja mjerodavnom kantonalnom Ministarstvu najkasnije do 31.12. tekuće godine za sljedeću godinu. Revizijom smo utvrdili da je sačinjen Godišnji plan i program unutrašnjeg nadzora za 2018. godinu, koji podrazumijeva uspostavu, razvijanje i održavanje sistema poboljšanja kvaliteta i sigurnosti

zdravstvenih usluga. Imenovana Komisija za vršenje unutrašnjeg nadzora je u 2018. godini sačinila Godišnji izvještaj o radu za 2018. godinu i isti 26.03.2019. godine uputila na službeno postupanje Stručnom vijeću. Na osnovu uvida u prezentirani Izvještaj i propratnu dokumentaciju konstatujemo da je nadzor izvršen u svih 47 organizacionih jedinica. Komisija je tokom rada vršila evidenciju zatečenog stanja u za to pripremljen jedinstveni obazac (zapisnik) koji sadrži predmet nadzora, komentar o zatečenom stanju i eventualne sugestije i primjedbe. Generalno, Komisija je nadzorom utvrdila da sve organizacione jedinice zadovoljavaju sve kriterije u pogledu posjedovanja obavezne opreme, stručne literature i obavezne dokumentacije. Također je konstatovala određene nedostatke u jednom broju apoteka, što je evidentirano u pojedinačnim zapisnicima, te naložila otklanjanje istih.

Apoteka nije uspostavila adekvatan i efikasan sistem interne kontrole, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH³ i članu 2. stav 3. Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁴. Naime, odredbama Statuta i Pravilnika o radu je definisano za finansijska sredstva koja se odnose na isplate po osnovu edukacija, stručnih usavršavanja, službenih putovanja, pomoći, donacija, pozajmica i drugih vidova finansijskih izdataka, direktor Apoteke može samostalno odlučivati za svaki pojedinačni vid izdataka u iznosu do 5.000 KM, a za iznose preko 5.000 KM potrebna mu je prethodna saglasnost Upravnog odbora, u skladu sa Finansijskim planom, Pravilnikom o radu i dr. općim aktima kojima je regulisano naprijed navedeno. Na ime troškova sponzorstva (23.760 KM) dodijeljena su sredstva „Omladinskom rukometnom klubu Bosna“ 3.000 KM na osnovu odluke direktora i „Košarkaškom klubu – Bosna royal“ 10.000 KM na osnovu ugovora o promotivnom konsaltingu potpisanim od strane direktora, bez saglasnosti Upravnog odbora, što nije u skladu sa članom 34. Statuta. Pored toga, date donacije u novcu (18.600 KM) su na osnovu odluka direktora, bez jasnih pisanih pravila i kriterija, dodijeljene: „Udruženju za promociju kulture Fani“ 2.000 KM u svrhu podrške „4. Festivalu dječije umjetnosti FEDU“, „Udruženju za zaštitu kulture i kulturne baštine Klepsidra“ 3.000 KM u svrhu podrške dodjele „Međunarodne nagrade Isa beg Ishaković“, „Taekwondo klubu Sarajevo“ 500 KM u svrhu podrške odlaska takmičarke na „Evropsko taekwondo klupsko prvenstvo“ i „Udruženju Klub borilačkih vještina Jumruk Gym“ 2.000 KM u svrhu podrške rada udruženja. U okviru ugostiteljskih usluga (39.237 KM), najznačajniji trošak od 14.052 KM se odnosio na troškove proslave otvaranja Centralne apoteke, na osnovu Ugovora o poslovnoj saradnji sa „My Face“ d.o.o. Sarajevo, koji je zaključen bez saglasnosti Upravnog odbora i bez provođenja procedure propisane Zakonom o javnim nabavkama. Drugi uzorkovani troškovi u iznosima od 2.719 KM, 1.451 KM i 3.006 KM se odnose na troškove sa biznis kartica uz koje su predočeni fiskalni računi iz ugostiteljskih objekata, bez izvještaja od strane koga i u koju svrhu su isti nastali. **Imajući u vidu navedeno, konstatujemo da su sredstva sponzorstva, donacije u novcu i ugostiteljske usluge realizovane bez jasnih pisanih pravila i kriterija, što ukazuje na lošu poslovnu praksu i nedostatak sistema internih kontrola.** Apoteka je odredila koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, te u propisanom roku sačinila Godišnji izvještaj i isti dostavila Centralnoj harmonizacijskoj jedinici.

Nakon provedene revizije finansijskih izvještaja za 2018. godinu utvrdili smo da je sistem internih kontrola nezadovoljavajući u dijelu koji se prije svega odnosi na: praćenja ostvarenja i evidentiranje prihoda po osnovu rabata, vrednovanje i iskazivanje zaliha robe i primjenu Zakona o javnim nabavkama. Za konstatovane nepravilnosti u uspostavljanju sistema internih kontrola, date su odgovarajuće preporuke u dijelovima Izvještaja, u kojima su šire obrazložene navedene aktivnosti.

Preporuke:

- **U skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH uspostaviti i implementirati sistem finansijskog upravljanja i kontrole prema COSO modelu.**
- **Za troškove sponzorstva, donacija u novcu i ugostiteljskih usluga donijeti interne akte kojim će se propisati način realizacije istih, te osigurati dosljedno poštivanje odredbi člana 34. Statuta u dijelu koji se odnosi na saglasnost Upravnog odbora.**

³ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17

- Izvršiti usklađivanje Pravilnika o radu Apoteke u skladu sa članom 20a. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu u dijelu propisivanja da se prijem u radni odnos vrši nakon provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja.

Interni revizija

U vezi sa funkcijom interne revizije, utvrdili smo da u šemih radnih mjestima nije predviđena Jedinica interne revizije kao osnovna organizacijska jedinica. Shodno članu 1. Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH⁵ i njegovim izmjenama i dopunama, obaveza za uspostavu Jedinice interne revizije odnosi se i na Apoteku, s obzirom na to da Kanton Sarajevo ima većinsko vlasništvo, te član 3. Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH⁶ kojim je predviđeno da se jedinica za internu reviziju uspostavlja u ustanovama koje upošljavaju više od 200 zaposlenih i imaju ostvarenje prihoda od djelatnosti koji premašuje iznos od 15.000.000 KM.

Preporuka:

- Uspostaviti funkciju interne revizije, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Upravni odbor Apoteke je 27.06.2018. godine usvojio Program rada i finansijski plan Apoteke za 2018. godinu na iznos od 61.628.663 KM, sa projekcijom finansijskog plana za 2019. i 2020. godinu. Navedeni Plan je urađen u skladu sa „Odlukom o metodologiji izrade godišnjih programa rada sa finansijskim planom i izveštaja o radu i finansijskom poslovanju javnih zdravstvenih ustanova na području Kantona Sarajevo“⁷ i usklađen sa Mišljenjem ZZO KS od 10.07.2018. godine, kako je to predviđeno članom 5. stavom 3. navedene Metodologije.

Ukupni prihodi su planirani u iznosu od 60.634.375 KM i investiciona ulaganja u iznosu od 994.288 KM. Struktura planiranih prihoda: prihodi iz obaveznog zdravstvenog osiguranja 29.426.828 KM (u okviru kojih: Zavod zdravstvenog osiguranja KS 26.718.020 KM i Zavod zdravstvenog osiguranja ZDK 1.715.454 KM na ime pružanja farmaceutskih usluga, participacija osiguranih lica 993.354 KM), prihodi izvan obaveznog zdravstvenog osiguranja 31.207.547 KM (direktna plaćanja fizičkih i pravnih lica 25.328.841 KM i ostali prihodi 5.878.706 KM). Struktura planiranih investicionih ulaganja: rekonstrukcija i adaptacija objekata 250.000 KM, nabavka opreme 422.814 KM i ostala ulaganja u nematerijalna sredstva – softver 321.474 KM.

Usaglašeni Program rada i finansijski plan Apoteke za 2018. godinu je putem resornog Ministarstva dostavljeni na razmatranje Skupštini KS. Obzirom da Skupština KS nije razmatrala navedeni dokument, isti nije ni dobio potrebnu saglasnost, iz razloga na koje Apoteka nije mogla uticati.

Statutom je definisano da direktor raspolaže Finansijskim planom Apoteke i Planom nabavki Apoteke, samostalno zaključuje pojedinačne ugovore za nabavku roba i usluga čija je vrijednost procijenjena do iznosa 50.000 KM, a za nabavku radova čija je vrijednost procijenjena do iznosa 80.000 KM. Za zaključivanje pojedinačnih ugovora čija je vrijednost procijenjena na iznose preko 50.000 KM za robe i usluge, odnosno preko 80.000 KM za radove, direktoru je potrebna prethodna saglasnost Upravnog odbora. Za finansijska sredstva koja se odnose na plaće zaposlenika i druga prava zaposlenika iz radnog odnosa koja nemaju karakter plaće, direktor odlučuje u skladu sa Finansijskim planom Apoteke, Pravilnikom o radu i drugim općim aktima kojima su regulisana prava iz radnog odnosa.

Upravni odbor je 27.02.2019. godine donio Odluku o usvajanju godišnjeg obračuna za 2018. godinu u kojem su prihodi iskazani u iznosu od 59.526.706 KM, rashodi 59.165.362 KM i neto dobit izvještajne godine 361.344 KM. **Godišnji finansijski izvještaj za 2018. godinu Apoteka je izradila i dostavila**

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08, 101/16

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 82/13, 74/14

⁷ „Službene novine KS“, broj 23/09;

nadležnim organima i institucijama 04.03.2019. godine, što nije u skladu sa članom 44. stav 3) Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Međutim, Apoteka je sačinila i nadležnim organima i institucijama dostavila Zamjenske finansijske izvještaje za 2018. godinu. Upravni odbor Apoteke je 14.03.2019. godine donio novu Odluku o rasподjeli iskazane dobiti za 2018. godinu kojom se 235.133 KM iskazuje u neraspoređenu dobit, a direktor Apoteke je 27.03.2019. godine donio Odluku o utvrđivanju zamjenskih finansijskih izvještaja za 2018. godinu za potrebe njihove predaje ovlaštenoj instituciji u kojem su prihodi iskazani u iznosu od 59.552.731 KM, rashodi 59.271.103 KM i neto dobit izvještajne godine poslije obračunatog poreza na dobit 235.133 KM. Porez na dobit je obračunat u iznosu od 46.495 KM. Ističemo da je Apoteka i prethodne 2017. godine sačinjavala i nadležnim organima i institucijama dostavljala zamjenske finansijske izvještaje.

Upravni odbor Apoteke je također 14.03.2019. godine usvojio Izvještaj o radu i finansijskom poslovanju JU „Apoteke Sarajevo“ za 2018. godinu koji je urađen u skladu sa utvrđenom „Odlukom o metodologiji izrade godišnjih programa rada sa finansijskim planom i izvještaja o radu i finansijskom poslovanju javnih zdravstvenih ustanova na području Kantona Sarajevo“⁸. Shodno utvrđenoj Metodologiji, Izvještaj o radu i finansijskom poslovanju za 2018. godinu je putem resornog Ministarstva zdravstva KS upućen u daljnju proceduru razmatranja od strane Vlade i Skupštine KS, zajedno sa izvještajem o radu direktora, Upravnog i Nadzornog odbora, kao i eksterng revizora.

Preporuka:

- *Godišnji finansijski izvještaj sačiniti i dostavljati nadležnim organima i institucijama u propisanom roku, u skladu sa članom 44. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.*

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

6.1 BILANS USPJEHA

6.1.1 Prihodi

U Godišnjim finansijskim izvještajima za 2018. godinu, iskazani su prihodi u iznosu od 59.552.731 KM, što je u odnosu na planirane prihode od 60.634.376 KM, manje za 1.081.645 KM (1,78%).

Struktura planiranih i ostvarenih prihoda iskazana u finansijskim izvještajima je sljedeća:

u KM

O p i s	01.01. - 31.12.2018.g.	01.01. - 31.12.2017.g.
PRIHODI	59.552.731	58.741.205
1. Poslovni prihodi:	54.464.472	53.670.387
1.1. Prihodi od prodaje robe	48.549.217	47.904.461
1.2. Prihodi od prodaje učinaka	5.803.008	5.608.488
1.3. Ostali poslovni prihodi	112.247	157.438
2. Finansijski prihodi	10.288	342
3. Ostali prihodi i dobici	5.066.803	5.050.669
4. Prihodi iz osnove usklađivanja vrijednosti sredstava	11.168	19.810

Pravilnikom o računovodstvenim politikama uređena je politika vrednovanja prihoda. Prihodi od prodaje roba i usluga se priznaju onda kada su u potpunosti zadovoljeni svi uslovi iz MRS-a 18. Prihod se vrednuje po fer vrijednosti naknade koja je primljena ili se potražuje, pri čemu se uzima u obzir iznos svakog diskonta i rabata, kao i za iznos popusta koji su odobreni kupcu. Naknadno odobravanje popusta kupcima se ne priznaje kao smanjenje prihoda, već kao rashod perioda. Kada se pružanje usluga može pouzdano procijeniti, prihodi povezani s tom transakcijom se priznaju srazmjerno stepenu izvršenja usluge na datum bilansa stanja. Stepen izvršenja posla se utvrđuje u srazmjeri nastalih troškova koji su direktno vezani za pružanje usluga.

⁸ „Službene novine KS“, broj 23/09;

6.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi iskazani u iznosu od 54.464.472 KM su najznačajniji i čine 91,46% ukupnih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu, ostvarenje je manje za 794.085 KM.

Prihodi od prodaje robe su iskazani u iznosu od 48.549.217 KM, u okviru kojih je 10.923.870 KM ostvareno prodajom dodataka prehrani i drugih pripravaka, čajeva i čajnih mješavina, parafarmaceutike, kozmetika i drugih roba. Najznačajniji prihodi u iznosu od 37.625.347 KM su ostvareni po osnovu prodaje lijekova i medicinskih sredstava, čiju strukturu dajemo u sljedećoj tabeli.

u KM

Red. br.	Vrsta prihoda	Ostvareno putem recepta od zavoda zdr. osiguranja	Ostvareno u komercijalnoj prodaji
1.	Prihodi od prodaje lijekova na recept*	19.727.319	
2.	Prihodi od prodaje lijekova bez recepta		15.449.956
3.	Prihodi od medicinskih sredstava na recept*	1.925.137	
4.	Prihodi od medicinskih sredstava bez recepta		522.935
	Ukupno lijekovi i medicinska sredstva (zbir od 1 do 4)	21.652.456	15.972.891

Prihodi od zavoda zdravstvenog osiguranja KS i ZDK su iznosili 21.652.456 KM, a isti se ostvaruju na osnovu „Ugovora o pružanju farmaceutskih usluga i snabdijevanju medicinskim sredstvima osiguranih lica“ koji se potpisuju na godišnjem nivou. Ovim ugovorima se regulišu međusobna prava i obaveze zavoda i Apoteke u vezi izdavanja lijekova i snabdijevanja medicinskim sredstvima osiguranih lica koji se propisuju na teret sredstava obavezognog zdravstvenog osiguranja, kao i finansiranje ovih usluga. Zavodi su se obavezali da će ispravno ispostavljenu fakturu Apoteke za izdate lijekove i medicinska sredstva platiti u roku od 60 dana, računajući od dana prijema uredne fakture, s tim da je sa ZZO ZDK-a ugovoren da se iznimno rok za plaćanje može produžiti do 90 dana. Shodno potpisanim ugovorima, fakturisanje lijekova sa esencijalnih listi se vrši po cijenama koje su utvrđene u važećim odlukama o listama lijekova koji se propisuju i izdaju na teret zavoda. Medicinska sredstva se fakturišu na teret zavoda u skladu sa učešćem kojeg zavodi propisuju posebnim aktima. Za izdavanje lijekova na recept utvrđenih u važećim listama lijekova, ugovarena je naknada u iznosu od 1,65 KM (sa PDV-om)/ po receptu u KS-u i u iznosu od 1,64 KM (sa PDV-om)/ po receptu u ZDK-a.

Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu iskazani su u iznosu od 5.803.008 KM, u okviru kojih se na ostvarene prihode po osnovu prodaje vlastitih proizvoda GALAS odnosi 1.517.318 KM i na prihode od naknade za izdavanje lijekova na recept 2.119.304 KM. Za organizovanje dežurstava na lokalitetima opština Stari Grad, Centar, Novo Sarajevo, Novi Grad, Iličići, Vogošća, Ilidža i Hadžići Apoteka je od ZZO KS ostvarila prihod u iznosu od 2.105.718 KM.

Ostali prihodi i dobici iskazani u iznosu od 5.066.803 KM se najvećim dijelom odnose na prihode od rabata u iznosu od 4.853.053 KM (finansijski rabati 3.396.814 KM, ekstra finansijski rabati 497.060 KM, akcijski rabati 412.076 KM, rabati za nivelaciju 159.549 KM, naturalni rabati 343.622 KM i naknadno utvrđeni rabati iz prethodnih godina 43.932 KM). **Obavljenom revizijom smo konstatovali da se na osnovu podataka iz informacionog sistema, a naročito primjenjivanog šifarnika ulaznih proizvoda/ artikala ne može u svim slučajevima potvrditi tačnost obračunatih rabata dobavljača u skladu s potpisanim ugovorima.** Navedeno je jednim dijelom posljedica i različito definisanih odredbi ugovora o nabavkama koje nisu unificirane na način da u svim slučajevima omogućavaju sistemsko praćenje izvršenja istih. Pored toga, utvrdili smo da je Apoteka provodila praksu priznavanja prihoda od ugovorenih rabata ovisno o ostvarenom godišnjem prometu, iako isti imaju obilježje popusta za nabavljenu robu, te za ove iznose nije korigovala trošak nabavne vrijednosti u cilju fer prezentacije finansijskih izvještaja. Detaljnije o prihodima od iskazanih rabata smo obrazložili pod tačkom 6.2.2. Izvještaja, gdje smo i dali odgovarajuću preporuku.

Preporuka:

- *Unificirati sadržaje Ugovora za nabavke roba i prilagoditi postojeći informacioni sistem kako bi se omogućilo sistemsko praćenje realizacije ugovora, a naročito ugovorenih rabata.*

6.1.2 Rashodi

U Godišnjem izvještaju o poslovanju za 2018. godinu, iskazani su rashodi u iznosu od 59.271.103 KM.

Struktura ostvarenih rashoda iskazana u finansijskim izvještajima je sljedeća:

	u KM	
	01.01. - 31.12.2018.g.	01.01. - 31.12.2017.g.
RASHODI	59.271.103	57.950.017
1. Poslovni rashodi (1.1. – 1.7.):	58.951.463	57.537.398
1.1. Nabavna vrijednost prodane robe	42.552.762	42.521.406
1.2. Materijalni troškovi	867.693	896.974
1.3. Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	13.076.655	11.995.167
1.4. Troškovi proizvodnih usluga	987.855	920.461
1.5. Amortizacija	472.265	563.195
1.6. Troškovi rezerviranja	100.000	19.832
1.7. Nematerijalni troškovi	930.063	701.763
1.8. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	35.830	81.400
2. Finansijski rashodi	126.027	123.256
3. Ostali rashodi i gubici	120.483	202.265
4. Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	73.130	87.098

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 58.951.463 KM. U strukturi poslovnih rashoda najveće učešće imaju nabavna vrijednost prodane robe 42.552.762 KM, troškovi plaća i ostalih ličnih primanja 13.076.655 KM, troškovi proizvodnih usluga 987.855 KM, nematerijalni troškovi 930.063 KM i materijalni troškovi 867.693 KM.

Nabavna vrijednost prodane robe

Nabavna vrijednost prodane robe iskazana je u iznosu od 42.552.762 KM, u okviru koje se na nabavnu vrijednost lijekova odnosi 31.772.830 KM, parafarmaceutike 6.973.941 KM, medicinskih sredstava 2.484.131 KM, kozmetike 799.676 KM, dodataka prehrani i drugih pripravaka 420.093 KM, čajeva i čajnih mješavina 90.137 KM i ostalih roba 11.954 KM. Detaljnije o nabavci roba smo obrazložili pod tačkom 6.2.2. Izvještaja.

Troškovi plaća i ostala lična primanja

Troškovi plaća i ostala lična primanja iskazani su u iznosu od 13.076.655 KM, a odnose se na troškove plaća i naknada plaća zaposlenih 11.535.823 KM, troškove ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih 1.455.663 KM i na troškove naknada ostalih fizičkih lica 85.169 KM.

Troškovi plaća i naknada zaposlenih iskazani su u iznosu od 11.536.891 KM. Najviša neto plaća isplaćena u 2018. godini u Apoteci je iznosila 3.961 KM, a najmanja 435 KM. Prosječna neto plaća isplaćena u 2018. godini je iznosila 1.282 KM. Obračun i isplata plaća i naknada je vršena u skladu sa Pravilnikom o radu Apoteke kojeg je donio Upravni odbor u januaru 2018. godine. Pravilnik o radu je usklađen sa odredbama Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva za područje Kantona Sarajevo iz 2017. godine u dijelu koji se odnosi na koeficijente za obračun plaća, neto satnicu od 2,60 KM, minuli rad od 0,5% za svaku godinu radnog staža i redovni mjesecni fond radnih sati kojeg radnik treba odraditi u tekućem mjesecu na bazi 37,5-satne radne

sedmice. Pravilnik o radu nije usklađen sa izmjenama i dopunama Kolektivnog ugovora iz septembra 2018. godine, međutim odredbe istog su primijenjene na osnovu posebne Odluke direktora kojom su u suštini za sve grupe zanimanja koeficijenti složenosti poslova povećani za dodatnih 0,3.

Plaća direktora je regulisana kantonalnim zakonskim propisima⁹ i posebnom odlukom Upravnog odbora o visini osnovne mjesecne neto plaće generalnog direktora koja se donosi svakog mjeseca. Osnovna mjesecna neto plaća direktora utvrđuje se u zavisnosti od utvrđenog platnog razreda za određivanje plaće direktora (0,985) i tri prosječne mjesecne neto plaće isplaćene u FBiH u prethodna tri mjeseca prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku. Analogno tome, osnovna mjesecna neto plaća direktora za novembar 2018. godine je iznosila $3 \times 890 \times 0,985 = 2.630$ KM. Obavljenom revizijom smo utvrdili da je Upravni odbor u posebnim mjesecnim odlukama osnovnu mjesecnu neto plaću direktora uvećavao za 20% pozivajući se na odredbe Pravilnika o radu.

U skladu sa članom 83. i 84. Pravilnika o radu, direktor je u martu 2018. godine donio „Odluku o kategorizaciji organizacionih jedinica (apoteke, ogranci i depoi) u JU Apoteke Sarajevo“ kojom su utvrđeni koeficijenti složenosti poslova rukovodilaca organizacionih jedinica (apoteka, ogrankaka i depoa) u rasponu od 4,00 do 4,30, kao i položajni dodatak istima u rasponu od 3% do 8%. Pored toga, direktor je i u skladu sa članom 66. Pravilnika o radu donio još jednu Odluku 02.03.2018. godine kojom je za 10 imenovanih radnika, raspoređenih na pozicije od posebnog interesa za poslodavca, odobrio povećanje osnovne plaće u iznosima od 10 do 20%.

Utvrđeni položajni dodaci u naprijed navedenim odlukama, iako su u skladu sa Pravilnikom o radu, nisu u skladu sa odredbama člana 35. stav 2) Kolektivnog ugovora kojim je decidno navedeno da: „Uvećanje za položajni dodatak na koje ostvaruju pravo rukovodni radnici koji obavljaju poslove rukovodioca pored svojih redovnih stručnih poslova, može se utvrditi u iznosu od 5-20% prema koeficijentu složenosti, a saglasno Pravilniku o radu i finansijskim sredstvima ustanove“. **Zbog navedenog, konstatujemo da odredbe članova 66. i 84. Pravilnika o radu nisu primjerene i u duhu Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva za područje Kantona Sarajevo, kao i Izmjenama i dopunama istog.**

Prema prezentiranoj dokumentaciji, u toku vođenja pregovora za Izmjene i dopune Kolektivnog ugovora, menadžment Apoteke je 16.08.2018. godine Sindikatu radnika u zdravstvu u Kantonu Sarajevo i članovima Pregovaračkog tima Vlade Kantona Sarajevo, poslao zahtjev kojim je tražio izuzimanje Apoteke od primjene Kolektivnog Ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva za područje Kantona Sarajevo, u slučaju da dođe do povećanja vrijednosti koeficijenata složenosti. Navedeno su obrazložili razlozima da povećanje koeficijenata složenosti nije moguće bez značajne finansijske podrške Osnivača i Zavoda jer bi u suprotnom došlo do ozbiljnog narušavanja sistema poslovanja ustanove i nagomilavanja gubitka. Kako su Izmjene i dopune Kolektivnog ugovora ipak usvojene, i za sve grupe zanimanja koeficijenti složenosti povećani za dodatnih 0,3 sa retroaktivnom primjenom od 01.09.2018. godine, Apoteka je 06.11.2018. godine premijeru, ministrici zdravstva i direktoru ZZO KS poslala Zahtjev za doznačavanje sredstava na osnovu primjene Kolektivnog ugovora u kojem se traži osiguranje sredstava u ukupnom iznosu od cca. 1.570.800 KM na godišnjem nivou (mjesečno 130.900 KM) kojem nije udovoljeno. Konstatujemo da su plaće za period IX – XII/2018 obračunate i isplaćene po uvećanim koeficijentima za 0,3, u skladu sa Izmjenama i dopunama kolektivnog ugovora.

Preporuka:

- **Uskladiti odredbe Pravilnika o radu sa odredbama Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva za područje Kantona Sarajevo, kao i Izmjenama i dopunama istog.**

⁹ član 11. stav 1) Zakona o plaćama i naknadama članova organa upravljanja i drugih organa institucija KS, kantonalnih javnih preduzeća i javnih ustanova čiji je osnivač KS („Službene novine KS“ broj 10/16) i član 3. Uredbe o određivanju visine plaća i naknada organa upravljanja i drugih organa institucija KS, kantonalnih javnih preduzeća i javnih ustanova čiji je osnivač KS („Službene novine KS“ broj 41/16);

Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava zaposlenih iskazani su u iznosu od 1.455.663 KM, čiji obračun i isplate su vršene u skladu sa Pravilnikom o radu i Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva za područje Kantona Sarajevo kojima su regulisane pojedine vrste naknada.

Isplata toplog obroka iskazana u iznosu od 847.867 KM je vršena u visini 1% prosječne neto plaće u Federaciji, prema posljednjem objavljenom statističkom podatku.

Izdaci za prevoz na posao i s posla iskazani su u iznosu od 223.561 KM. Radnicima kojima je mjesto stanovanja udaljeno od mesta rada najmanje 2 km pripada naknada za troškove prevoza u visini mjesечne karte gradskog, prigradskog i međugradskog saobraćaja. Zaposlenici svoja prava ostvaruju na osnovu potvrde o mjestu stanovanja i cijene mjesечne karte prevoza. Zaposlenicima se isplaćuje cijena mjesечne karte ili se kupuje kupon za gradski saobraćaj ako se tako izjasne. Zaposlenicima koji ostvaruju pravo na međugradski saobraćaj prevoz se isplaćuje na osnovu broja dana rada u mjesecu.

Naknada regresa za godišnji odmor u 2018. godini je isplaćena u ukupnom iznosu od 193.924 KM. Isplata regresa se vršila u skladu sa Pravilnikom o radu u iznosu od 50% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH u posljednja tri mjeseca. Regres je isplaćen dva puta u 2018. godini. U julu je donesena odluka o isplati regresa za 418 zaposlenika u iznosu od 441,50 KM, a u decembru pravo na regres je stekao 21 zaposlenik kojima je Odlukom isplaćen regres u iznosu od 446,50 KM.

Naknade radnicima – smrtni slučajevi u porodici iskazani su u iznosu od 63.275 KM. Prema članu 74. Pravilnika o radu, radniku se u slučaju smrti člana njegove uže porodice na ime troškova sahrane isplaćuje naknada u iznosu tri prosječne neto plaće ostvarene u FBiH prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku. Pravilnik je usklađen sa Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva za područje Kantona Sarajevo u kojim je proširen pojam uže porodice.

Troškovi otpremnina iskazani su u iznosu od 61.471 KM i odnose se na obračun i isplatu otpremnine zbog odlaska u penziju za deset zaposlenika Apoteke. Obračun i isplata otpremnina vršena je u skladu sa Pravilnikom o radu i Kolektivnim ugovorom. Zaposlenik ima pravo na isplatu otpremnine u visini svojih 5 osnovnih ostvarenih prosječnih neto plaća isplaćenih u prethodnih 5 mjeseci s tim da ne može biti niža od 5 prosječnih neto plaća ostvarenih u Federaciji BiH prema posljednjim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Troškovi službenih putovanja iskazani su u iznosu od 20.970 KM. Apoteka nema interni akt kojim se reguliše vrstu i postupak ostvarivanja naknada po osnovu službenih putovanja, te u svom radu primjenjuje Uredbu o naknadama troškova za službena putovanja u pogledu visine i obračuna putnih troškova. **Na osnovu uvida u revizorski uzorak, konstatujemo značajan iznos isplata po osnovu obračunatih dnevnic za putovanja u inostranstvo u iznosu od 18.396 KM, u čijem prilogu se ne nalazi ostala proratna dokumentacija (službeni pozivi, računi za noćenje i ostali putni troškovi), kao dokaz svrhe i namjene obavljenog putovanja.**

Preporuka:

- *Internim aktom regulisati način, vrstu i postupak ostvarivanja naknada za službena putovanja.*

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima iskazani su u iznosu od 85.169 KM, u okviru kojih se na bruto naknade upravnog i nadzornog odbora odnosi 42.236 KM i na ugovore o djelu 42.933 KM. **Naknade za članove Upravnog i Nadzornog odbora** su definisane Uredbom o određivanju visine plaća i naknada organa upravljanja i drugih organa institucija KS, kantonalnih javnih preduzeća i javnih ustanova čiji je osnivač KS (u daljem tekstu: Uredba). Prema kantonalnoj Uredbi, predsjednicima upravnog i nadzornog odbora pripada 15% od utvrđene plaće direktora institucije prema ovoj Uredbi, dok se članovima umanjuje naknada za 25% u odnosu na predsjednika. Naknade se isplaćuju pod uslovom da je u toku mjeseca održana minimalno jedna sjednica. Odlukom o visini mjesечne naknade za septembar 2018. godine, neto naknada za rad predsjednika Upravnog i Nadzornog odbora je iznosila 394 KM, a za članove 296 KM. Na naknade su plaćeni porezi i doprinosi na prihode po osnovu drugih samostalnih djelatnosti. Sa 31.12.2018. godine troškovi za neto naknade članova Upravnog odbora su iznosili 19.605 KM a za Nadzorni odbor 12.360 KM. **Troškovi bruto naknada po osnovu ugovora o djelu** iskazani su u iznosu od 40.511 KM (neto 33.998

KM), po osnovu 19 zaključenih ugovora sa 15 osoba. Na uzorkovane ugovore plaćeni su porezi i doprinosi po osnovu povremene samostalne djelatnosti. U uzorak su uzeta četiri ugovora u vrijednosti od 27.076 KM ili 79,64%. Ugovor o pružanju konsultantskih usluga u domenu Reinžinjeringa poslovnih procesa informacionog sistema sa poslovnim funkcionalnostima je potpisana sa IT ekspertom u vrijednosti od 15.000 KM, kojim je ugovorenja isplaćena u tri jednakih dijela. Prvi dio od 5.000 KM je isplaćen nakon potpisivanja Ugovora sa implementatorom „Projekta reinžinjeringa poslovnih procesa“. Međutim, konstatovali smo da je IT ekspertu isplaćen i drugi dio ugovorenje vrijednosti od 5.000 KM, iako nije izvršena primopredaja I faze projekta, što predstavlja nedostatak u funkcionisanju sistema internih kontrola. Ugovorom je definisano da će treća rata biti isplaćena nakon potpisivanja primopredaje II faze projekta, za koju smo utvrdili da radovi na njenoj implementaciji nisu bili ni otpočeti. Detaljnije o realizaciji Ugovora za licenciranje i implementaciju „Reinžinjeringa poslovnih procesa“ smo naveli pod tačkom 6.2.1. Izvještaja.

Preporuka:

- *Angažovanim osobama po osnovu ugovora o djelu isplate vršiti u skladu sa potpisanim ugovorima, odnosno kada isti prezentiraju dokaz da su izvršili ugovoren posao.*

Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 987.854 KM, u okviru kojih smo revidirali troškove zakupnina 558.754 KM, usluge održavanja softvera 61.784 KM, održavanja objekata 44.096 KM, usluge održavanja zajedničkih dijelova zgrada 17.501 KM, reklama – elektronski medij 98.138 KM, reklame – printani medij 51.559 KM i usluge sponzorstva u cilju reklame i prezentacije 23.760 KM. Usluge održavanja objekata, reklama putem elektronskih medija i reklama putem printanih medija smo detaljnije pojasnili u dijelu javnih nabavki, pod tačkom 7. Izvještaja. Revizijom usluga sponzorstva u cilju reklame i prezentacije smo konstatovali manje nepravilnosti u funkcionisanju sistema internih kontrola, što je detaljnije pojašnjeno pod tačkom 4. Izvještaja.

Troškovi zakupnina su iskazani u iznosu od 558.754 KM. Prema prezentiranoj dokumentaciji, djelatnost Apoteke se obavlja u 50 poslovnih prostora (47 apoteka, ogranka i depoa, zatim prostori za Upravu, Centralno skladište i Galenski laboratorij). Na području Kantona Sarajevo se nalaze 43 poslovna prostora i na području Zeničko – dobojskog kantona 7 prostora. Od ukupnog broja poslovnih prostora, u vlasništvu Apoteka se nalazi njih 15, dok je pravo korištenja zasnovano nad 7. Preostalih 28 poslovnih prostora se uzima pod zakup, za koje troškovi zakupa na mjesecnom nivou iznose 57.517 KM.

Troškovi održavanja softwera (61.784 KM) se najvećim dijelom odnose na realizaciju zaključenog ugovora sa preduzećem „Računari“ d.o.o. Banja Luka za usluge održavanja licenci, operativnu i tehničku podršku programa E-Apoteka po kojem osnovu se mjesечно plaća 4.603 KM.

Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 930.063 KM. Struktura nematerijalnih troškova prikazana je u sljedećoj tabeli:

Redni broj	NEMATERIJALNI TROŠKOVI	2018. godina	2017. godina
1.	Troškovi neproizvodnih usluga	312.624	201.679
2.	Troškovi reprezentacije	167.350	118.352
3.	Troškovi premije osiguranja	37.166	27.347
4.	Troškovi platnog prometa	136.391	128.123
5.	Troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga	91.383	75.014
6.	Troškovi poreza, naknada, taksi i drugih dažbina na teret pravne osobe	126.567	120.186
7.	Troškovi članskih doprinosa i sličnih obveza	28.090	644
8.	Ostali nematerijalni troškovi	30.492	30.418
U K U P N O:		930.063	701.763

U okviru nematerijalnih troškova revidirali smo troškove u iznosu od 477.807 KM ili 51,3%, koji se odnose na troškove: finansijske revizije 10.000 KM, advokatskih usluga 5.080 KM, troškove procjene, vještačenja i sl. 5.680 KM, zavisne troškove zakupa 46.902 KM, fizička i elektronička zaštita objekata 51.123 KM, posrednička provizija – cashback 83.710 KM, pružanje stručne pomoći u implementaciji standarda 35.000 KM, troškove ugostiteljskih usluga 39.237 KM, akcijska prodaja kupcima – gratis roba 103.378 KM, telefona 31.434 KM, mobitela 21.878 KM, interneta 28.588 KM i troškove operativnog lizinga 15.797 KM. Revizijom ugostiteljskih usluga smo konstatovali manje nepravilnosti u funkcionisanju sistema internih kontrola, što je detaljnije pojašnjeno pod tačkom 4. Izvještaja.

Materijalni troškovi

Materijalni troškovi iskazani su u iznosu od 867.693 KM, od čega se na: utrošene sirovine i materijal odnosi 588.501 KM, utrošena energija i gorivo 258.437 KM i otpis sitnog inventara, ambalaže i autoguma 20.755 KM. U okviru utrošene energije i goriva, najznačajniji izdaci se odnose na utrošenu električnu energiju 149.235 KM, plin 49.750 KM i toplotnu energiju – grijanje 33.359 KM.

Troškovi amortizacije i rezervisanja

Troškovi amortizacije i rezervisanja iskazani su u iznosu od 572.265 KM, od čega se 472.265 KM odnosi na obračunatu amortizaciju i 100.000 KM na rezervisanja. Amortizacija predmeta dugotrajne imovine obavlja se linearnom metodom, a godišnje amortizacijske stope izračunavaju se prema predviđenom vijeku trajanja predmeta dugotrajne imovine, u skladu sa Odlukom o procjeni vijeka trajanja stalnih sredstava i obračunu amortizacije iz 2016. godine. Novom Odlukom Upravnog odbora od 18.02.2019. godine promijenjen je vijek trajanja nematerijalnih stalnih sredstava sa pet na deset godina, te je shodno tome promijenjena stopa amortizacije na godišnjem nivou sa 20% na 10%. Obračunata amortizacija nematerijalnih sredstava iznosi 170.219 KM, građevinskih objekata 121.903 KM, postrojenja i opreme 97.350 KM, alata, pogonskog inventara i uredskog namještaja 59.243 KM i putničkih motornih vozila 23.550 KM.

Zbog ostvarenih dobrih rezultata rada u poslovnoj 2018. godini, direktor Apoteke je 13.03.2019. godine donio Odluku o rezervisanju novčanih sredstava za stimulacije uposlenika u iznosu od 100.000 KM, čija isplata se planira izvršiti u aprilu 2019. godine. Zakonski osnov za donošenje navedene odluke je sadržan u članu 67. Pravilnika o radu. Po istom osnovu, za dobre rezultate u 2017. godini, izvršena je isplata stimulacija u 2018. godini u iznosu od 107.619 KM (generalnom direktoru dvije, a izvršnim direktorima po jedna prosječna ugovorena isplaćena plaća u 2017. godini, ostalim zaposlenicima po 200 KM).

6.1.2.2 Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 126.027 KM. U okviru istih, najznačajniji su rashodi po osnovu rabata odobrenih kupcima u iznosu od 122.346 KM. Politika i praksa odobravanja rabata posebnim poslovnim partnerima se primjenjuje putem apoteka koje djeluju kao posrednici, na način da se apotekama saglasnost daje putem e – maila, što je jednim dijelom regulisano Procedurom za provođenje promotivne i komercijalne aktivnosti.

6.1.2.3 Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi i gubici iskazani su u iznosu od 120.483 KM, u okviru kojih su najznačajniji date donacije u novcu 18.600 KM (detaljnije pojašnjeno na sistemu internih kontrola, pod tačkom 4. Izvještaja) i rashodi zbog primjene člana XXII Odluke o listi lijekova KS 51.803 KM, koji propisuje uslove pod kojima ugovorna apoteka ne smije izdati lijek na teret sredstava obavezujućeg zdravstvenog osiguranja (recept nije propisan od strane ovlaštenog ljekara, nedostaju podaci o osiguranim licima, nedostaje šifra i faksimil ljekara, od dana propisivanja antibiotika do izdavanja je proteklo više od 3 dana, od dana propisivanja lijeka je proteklo više od 15 dana). Navedeni rashodi se evidentiraju na osnovu mjesecnih izvještaja o analizi specifikacija osporenih recepata svih poslovnih jedinica Apoteka

koje sačinjava Komisija za reviziju recepata Apoteke. U prilogu navedenog izvještaja se nalazi evidencija svih osporenih recepata po organizacionim jedinicama. Komisija za reviziju recepata je ove nepravilnosti okarakterisala kao greške farmaceuta jer je izdata količina nesrazmjerna ordiniranom doziranju ili zbog toga što pacijent nije bio osiguran u trenutku realizacije recepta. Imajući u vidu činjenicu da Apoteka ima digitalizirano poslovanje u aplikaciji E – apoteka, iznos navedenog izdatka ukazuje na potrebu preispitivanja funkcionalnosti sistema i radnih procedura.

Preporuka:

- **Izvršiti uvid u dokumentaciju osporenih recepata od strane ZZO KS, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne mjere i aktivnosti.**

6.1.3 Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha za 2018. godinu iskazan je pozitivan finansijski rezultat, neto dobit u iznosu od 235.133 KM, dok je u prethodnoj godini iskazana neto dobit iznosiла 684.999 KM.

Na iskazivanje pozitivnog finansijskog rezultata uticala je dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda od 4.946.320 KM, dok je gubitak od poslovnih aktivnosti iskazan u iznosu od 4.486.991 KM, gubitak od finansijskih aktivnosti 115.739 KM i gubitak od usklađivanja vrijednosti 61.962 KM. Porez na dobit je obračunat u iznosu od 46.495 KM.

Ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat jer Apoteka nije pravilno knjigovodstveno evidentirala odobreni rabat, što je šire pojašnjeno pod tačkom 6.2.2.1. Izvještaja.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Na datum bilansa knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava i dugoročnih plasmana iskazana je u sljedećim iznosima:

	U KM	31.12.2018.	31.12.2017.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI		10.671.666	10.478.466
Nematerijalna sredstva	545.961	987.260	
Nekretnine, postrojenja i oprema	9.928.873	9.295.539	
Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	196.832	195.667	

U skladu sa Pravilnikom o računovodstvenim politikama, Apoteka stalna sredstva početno vrednuje i iskazuje po trošku nabave. Mjerenje nakon početnog priznavanja dugoročne materijalne i nematerijalne imovine se vrši metodom nabavne vrijednosti. Apoteka je za naknadno vrednovanje vrijednosti građevina i zemljišta odabrala metodu revalorizacije. Obračunata amortizacija za 2018. godinu iznosi 472.265 KM.

Nematerijalna stalna sredstva iskazana su u iznosu od 545.961 KM, u okviru kojih se na ulaganja u tuđa sredstva odnosi 13.643 KM i na softwere i avanse za nematerijalna sredstva 532.318 KM. Vezano za ulaganju u softver, **utvrdili smo da je Apoteka 09.02.2017. godine, nakon provedenog otvorenog postupka, zaključila Ugovor za licenciranje i implementaciju „Reinžinjeringu poslovnih procesa“ sa ponuđačem „Logostoft“ d.o.o Sarajevo u vrijednosti od 556.202 KM (bez PDV-a), u skladu sa kojim je evidentirana vrijednost softwera u iznosu od 179.908 KM (bez PDV-a) i dati avans od 162.689 KM.** Direktor Apoteke je 27.12.2017. godine zaključio i Aneks I na navedeni Ugovor, kojim je između ostalog predviđeno da će dobavljač za plaćeni avans, navedeni iznos fakturisati po finalnoj fazi ugovora. Shodno potpisnom ugovoru i prihvaćenoj ponudi, realizacija ugovora je predviđena u dvije faze: u Prvoj fazi - implementacija modula Dynamics Navision Microsoftovog ERP rješenja i Microsoftovog Power BI izvještaja, a u Drugoj fazi - stvaranje preduslova za povezivanje sa poslovnim partnerima, kao i implementacija kartice lojalnosti. Rok za implementaciju Prve faze projekta je bio mart 2018, a Druge faze avgust 2018. godine.

Glavna karakteristika Enterprise Resource Planning (ERP) rješenja je da se podatak uneće samo na jednom mjestu i putem međusobnih veza koristi u svim dijelovima sistema. Ponuđena verzija (2016) je lokalizirana, odnosno prilagođena domaćoj zakonskoj regulativi, a lokalizaciju je izvršio implementator (ovlašten od strane Microsofta). Projekat je predviđao prilagođavanje i procesa i softverskog rješenja u apotekama, kao i povezivanje sa drugim softverskim rješenjem za maloprodaju E-Apoteka (maloprodaja i maloprodajno skladište), putem podatkovnog interfejsa, odnosno razmjene podataka u oba smjera u realnom vremenu, ili na dnevnoj bazi (prijenos podataka u glavnu knjigu), u jedinstven informacijski sistem.

Konstatujemo da se nezavršeni sistem operativno koristi (isti je u produkciji), iako je do sada izvršena samo testna faza (testiranje funkcionalnosti), međutim još uvijek nisu riješena otvorena pitanja Prve faze. Predviđena realizacija Druge faze radova (izvještaji za potrebe menadžmenta) nije ni počela, obzirom da početak iste ovisi od uspješnog završetka Prve faze ugovorenih radova. Prema izjavama odgovornih osoba Apoteke, glavni razlog kašnjenja su statusne promjene i izmjene ključnih članova tima implementatora koje su uticale na tok projekta, kao i neraspoloživost članova tima Apoteke za aktivnosti na projektu, zbog drugih obaveza. Prema prezentiranoj dokumentaciji, preostalo je da se riješe otvorene stavke koje se odnose najvećim dijelom na izvještavanje, na ugovorene funkcionalnosti, kao i na nove funkcionalnosti koje nisu obuhvaćene projektom. **Utvrđili smo da se dio izvještaja iz maloprodaje npr. ročna struktura zaliha generira kao adhoc izvještaj. Također izvještaji za potrebe Odjela finansija, analize kretanja prodaje, izrađuju se u Excel tabeli iz podataka dobijenih iz izvještaja iz dva sistema. Interfejs za prijenos podataka iz programa E-Apotike u glavnu knjigu u Navision se još uvijek dorađuje. Pored toga, i dio procesa nabavki se odvija van sistema: npr. dio trebovanja koji se generira u Odjelu nabavki se ne vrši putem elektronskog trebovanja u sistemu. Značajnim smatramo napomenuti, iako je sistem u probnoj produkciji, osim za obračun plata i kadrovske evidencije, nije bilo paralelnog rada u novom i starom sistemu, što je dobra praksa implementacije novih sistema, iz razloga kako je navedeno od strane odgovornih mogućeg opterećenja zaposlenih istovremenim radom u oba sistema. Sve naprijed navedeno je imalo za posljedicu i da Apoteka do dana otpočinjanja prethodne revizije u januaru 2019. godine, nije mogla prezentirati analitički bruto bilans i da isti i sada ima određene nedostatke, kao i nepregledne kartice što će se tek rješavati u narednom periodu.**

Početkom 2019. godine, u cilju pripreme primopredajnog zapisnika Prve faze projekta i završetka dijela ugovora, Apoteka je angažovala vanjskog konsultanta sa ciljem da se izvrši nezavisna analiza statusa implementacije projekta, odnosno realizacije ugovora. U dostavljenom izvještaju je navedeno da su učinjena odstupanja od ponude, kao i dobrih praksi od kojih su najvažniji: nije izvršena GAP-FIT analiza svih Navision modula, nije izvršena isporuka glavnog plana projekta, kao i terminskog plana projektnih aktivnosti, nije primijenjena metodologija implementacije (iako je u ponudi navedeno da će biti primijenjena Microsoftova metodologija Sure Step), dijelom nisu verificirana početna stanja koja su prenešena u Navision, izmjene ključnih članova u timu implementatora su uticale na projekat, tim Apoteke je kasnio u odgovorima, o kašnjenju pojedinih aktivnosti nisu izvještavani sponzori projekta (izvršni direktori) koji su mogli na vrijeme da djeluju u cilju prevazilaženja istog. Sve navedeno je dovelo do toga da završetak projekta kasni u odnosu na krajnje rokove, da se dijelovi procesa i dalje vrše van sistema, manualno, i da sistem nije pouzdan za izvještavanje. Zaključeno je da Prva faza projekta nije spremna za primopredaju, ali da je projekat moguće uspješno okončati u razumnom roku. U izvještaju su priložene otvorene stavke po svim modulima, kao i preporuke za prevazilaženje trenutnog stanja i nastavak implementacije.

Obavljenom revizijom smo utvrđili da 2017. godine zaključeni Ugovor za licenciranje i implementaciju „Reinžinjeringu poslovnih procesa“ nije bio implementiran u vrijeme obavljanja konačne revizije, iako je ugovoren rok istekao 31.08.2018. godine. Do vremena okončanja prethodne revizije Apoteka je dobavljaču ukupno platila 336.033 KM, od čega 162.000 KM na ime avansa i 174.033 KM po osnovu ispostavljene fakture dobavljača za realizaciju Prve faze ugovora (od iznosa 244.033 KM), iako još uvijek nije sačinjen Zapisnik o preuzimanju radova I faze, što nije u skladu sa Ugovorom. Odredbama potpisanih ugovora i Aneksa I istog, čiji sastavni dio je i prihvaćena ponuda, nije u dovoljnoj mjeri zaštićen interes Apoteke u vidu traženih garancija i definisanja kaznenih odredbi za kašnjenje u realizaciji istog, što predstavlja primjer loše poslovne prakse i nije u skladu sa članovima 3. i 61. Zakona o javnim nabavkama, u dijelu koji se odnosi na efikasno korištenje javnih sredstava. Obzirom da implementacija projekta dugo traje, moguće je i da implementator gubi interes, jer je istom, za poslove koji nisu uspješno završeni,

plaćeno oko dvije trećine ugovorene vrijednosti projekta, zbog čega postoji mogućnost daljeg prolongiranja projekta i/ili da se sistem ne implementira, što dovodi u pitanje opravdanost uloženih sredstava.

Preporuke:

- *Prilikom zaključivanja ugovora sa dobavljačima definisati kaznene odredbe i osigurati odgovarajuće garancije, u cilju zaštite interesa Apoteke i u skladu sa članovima 3. i 61. Zakona o javnim nabavkama.*
- *Na osnovu prethodno provedene analize sačiniti Plan realizacije aktivnosti „Reinžinjeringu poslovnih procesa“ sa jasno definisanim rokovima i zadužnjima učesnika, u cilju osiguranja pouzdanog sistema koji će na adekvatan način podržavati procese Apoteke.*

Nekretnine, postrojenja i oprema predstavljaju najznačajniji dio stalnih sredstava, koji je iskazan u iznosu od 10.125.705 KM (nabavna vrijednost 14.945.126 KM, ispravka vrijednosti 4.819.421 KM).

Struktura i promjene na ovoj imovini u 2018. godini daju se u sljedećoj tabeli: u KM

R. b.	O p s	Zemljišta	Građevinski Objekti	Postrojenja i oprema	Alati, namještaj i transportna sredstva	Avansi, sredstva u prip. i ostala mat.sred.	Ukupno
0	1	2	3	4	5	6	7 (2 do 6)
1	Nabavna vrijednost						
	na dan 01.01.2018.g.	744.949	8.113.311	2.587.671	2.605.217	334.282	14.385.430
	- direktna povećanja u 2018.g.	-	-	-	-	946.071	946.071
	- prijenos sa pripreme	-	280.418	369.001	433.782	(1.083.201)	0
	- otuđenje i rashodovanje	-	-	(243.515)	(142.540)	(320)	(386.375)
	- ostalo	-	-	-	-	-	-
2	na dan 31.12.2018.g.	744.949	8.393.729	2.713.157	2.896.459	196.832	14.945.126
	Akumulirana amortizacija						
	na dan 01.01.2018.g.	0	238.531	2.330.880	2.324.813	0	4.894.224
	- amortizacija za 2018.g.	-	121.903	97.350	82.793	-	302.046
	- amortizacija iz raneg razdoblja	-	-	-	-	-	0
	- otuđenje i rashodovanje	-	-	(238.026)	(138.823)	-	(376.849)
3	- ostalo	-	-	-	-	-	0
	na dan 31.12.2018.g.	0	360.434	2.190.204	2.268.783	0	4.819.421
	Neto knjigovodstvena vrijednost						
na dan 01.01.2018.g.	744.949	7.874.780	256.791	280.404	334.282	9.491.206	
	na dan 31.12.2018.g.	744.949	8.033.295	522.953	627.676	196.832	10.125.705

- **Zemljište** je iskazano u vrijednosti od 744.949 KM. **Građevinski objekti** su iskazani u iznosu od 8.033.295 KM (nabavne vrijednosti 8.393.729 KM, ispravke vrijednosti 360.434 KM), što se odnosi na vrijednost 22 poslovna prostora od kojih je 15 u vlasništvu Apoteke i 7 sa trajnim pravom korištenja. U cilju preispitivanja vrijednosti zemljišta i objekata, u 2015. godini je izvršena procjena od strane ovlaštenog sudskog vještaka građevinske struke.
- U 2018. godini direktna uvećanja materijalnih stalnih sredstava su iznosila 946.071 KM, od čega se najznačajniji iznos od 783.056 KM odnosi na rekonstrukciju i adaptaciju objekata Centralne apoteke, u skladu sa potpisanim ugovorom sa Konzorcijem kojeg su sačinjavali „HMI INŽINJERING“ d.o.o. Sarajevo i „EKO TEH“ d.o.o. Sarajevo, po kom osnovu je došlo do povećanja vrijednosti građevina za 240.418 KM, opreme 97.624 KM i alata, pogonskog i kancelarijskog namještaja 405.014 KM. Izvršena je i nabavka računara od preduzeća „Commerce Engineering“ d.o.o. Mostar u vrijednosti od 244.076 KM. Detaljnije o zaključivanju i realizaciji navedenih ugovora smo obrazložili pod tačkom 7. Javne nabavke.

6.2.2 Tekuća sredstva

Na datum bilansa iskazana su tekuća sredstva u sljedećim iznosima:

	U KM	31.12.2018.g.	31.12.2017.g.
TEKUĆA SREDSTVA		23.656.509	22.657.181
1. Zalihe i sredstva namijenjena prodaji		16.156.481	15.196.608
1.1 Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	367.609	290.953	
1.2 Proizvodnja u toku, poluproizvodi i nedovršene usluge	16	407	
1.3 Gotovi proizvodi	3.255	1.397	
1.4 Roba	15.693.785	14.800.334	
1.5 Stalna sredstva namijenjena prodaji i obustavljeni poslovanje	91.537	91.537	
1.6 Dati avansi	279	11.980	
2. Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani		7.500.028	7.460.573
2.1 Gotovina i gotovinski ekvivalenti	816.479	530.135	
2.2 Kratkoročna potraživanja	5.293.787	6.461.002	
2.3 Kratkoročni finansijski plasmani	-	-	
2.4 Potraživanja za PDV	109.915	71.005	
2.5 Aktivna vremenska razgraničenja	1.279.847	398.431	

6.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Zalihe i sredstva namijenjena prodaji iskazana su na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 16.156.481 KM, u okviru kojih se na zalihe robe odnosi 15.693.785 KM, zalihe sirovina, materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara 367.609 KM i na stalna sredstva namijenjena prodaji i obustavljeni poslovanje 91.537 KM.

Pravilnikom o računovodstvenim politikama donesenim od strane Upravnog odbora je utvrđena politika vrednovanja i iskazivanja zaliha. Zalihe robe i proizvoda u poslovnim jedinicama se vode po prodajnim cijenama, a u skladištu po nabavnim cijenama. Zalihe materijala i proizvodnje u toku se vrednuju po nabavnim cijenama. Tehnika utvrđivanja nabavne vrijednosti/ cijene koštanja je metoda prodaje na malo. Nabavna vrijednost/ cijena koštanja zaliha utvrđuje se primjenom metode prosječnog ponderisanog troška.

Zalihe robe iskazane su u iznosu od 15.693.785 KM (po nabavnoj vrijednosti), od čega se na vrijednost robe u skladištu odnosi 3.939.778 KM i na vrijednost robe u prodajnim objektima 11.754.007 KM. Značajnim smatramo istaći da je vrijednost zaliha robe na kraju 2018. godine veća za 893.451 KM u odnosu na prethodnu godinu. Povezano sa naprijed navedenim, utvrdili smo da je Apoteka u 2018. godini, na osnovu dostavljenih knjižnih obavijesti od strane dobavljača, evidentirala prihode od rabata u iznosu od 4.853.053 KM¹⁰ kao razliku između storniranih obaveza prema dobavljačima za isporučenu robu i storniranih obaveza za ukalkulisani PDV. **Dakle, iako Računovodstvenim politikama nije propisano, Apoteke su zauzele praksu da ugovorene rabate ovisne o ostvarenom godišnjem prometu u cijelosti priznaju kao prihod, iako isti imaju obilježje popusta za nabavljenu robu, te je za iznose odobrenih rabata trebalo korigovati trošak nabavne vrijednosti robe ukoliko je prodata, a ako roba nije prodata umanjiti trošak nabavke zaliha.** Naprijed navedeno nije u skladu sa MRS-om 2 – Zalihe, tačka 11. koji nalaže da se trgovачki popusti, rabati i slične stavke trebaju oduzeti kod određivanja troškova nabavke zaliha, a ni MRS-om 18 – Prihodi, tačka 19. kojim je definisano da se prihodi i rashodi koji se odnose na istu transakciju ili drugi događaj priznaju istovremeno (sučeljavanje prihoda i rashoda). Navedeno je imalo za posljedicu da zalihe robe i ostali prihodi i primici nisu realno iskazani, a samim tim nije realno iskazan ni finansijski rezultat. Efekte na finansijske izvještaje nije moguće kvantificirati. **Zbog naprijed navedenog, konstatujemo da Apoteka prilikom vrednovanja i iskazivanja zaliha nije dosljedno primijenila odredbe Međunarodnih računovodstvenih standarda,**

¹⁰ Struktura 4.853.053 KM je sljedeća: finansijski rabati 3.396.814 KM, ekstra finansijski rabati 497.060 KM, akcijski rabati 412.076 KM, rabati za nivelacije 159.549 KM, naturalni rabati 343.622 KM i naknadno utvrđeni rabati iz prethodnih godina 43.932 KM;;

što nije u skladu sa članovima 11. i 33. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i može da ima za posljedicu precijenjenu vrijednost zaliha robe.

Primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda je obavezujuća u skladu sa navedenim Zakonom, međutim postoji ograničavajući faktor u decidnoj primjeni istih, a koji se odnosi na zakonske i podzakonske propise o lijekovima na državnom i entitetskom nivou koji utiču na formiranje slobodnog tržišta lijekovima i čine ga ograničavajućim, kao i na formiranje cijena lijekova, obzirom da su istim propisane maksimalne veleprodajne cijene lijekova i maloprodajna marža, koja u Federaciji BiH iznosi do 25%, što može uticati na osiguranje sredstava za poslovanje Apoteke. Na navedeno su ukazale i odgovorne osobe Apoteke, ističući da se bez ugovaranja i iskazivanja dodatnih prihoda od rabata ne mogu osigurati sredstva za pokrivanje troškova rada Apoteke. Dalje ističu sljedeće pokazatelje za 2018. godinu: nabavna vrijednost prodatih lijekova iznosi 31.863.274 KM, ostvareni prihodi od prodaje lijekova, uključujući naknadu za recepte iznose 37.296.579 KM, što znači da razlika od 5.433.305 KM predstavlja ostvarenu maržu na lijekove, koja je prema njihovom mišljenju nedovoljna. Navedeno tvrde iz razloga jer Apoteka iz ostvarenih poslovnih prihoda u iznosu od 54.464.472 KM (od prodaje lijekova i druge robe i prihoda od prodaje učinaka) ne može pokriti poslovne rashode iskazane u iznosu od 58.951.463 KM (nabavna vrijednost prodane robe 42.552.762 KM, troškovi plaća i ostala lična primanja 13.076.655 KM, nematerijalni troškovi 930.063 KM, materijalni troškovi 867.693 KM, troškovi amortizacije i rezervisanja 572.265 KM).

Apoteka je u 2018. godini nabavku proizvoda i robe vršila od 56 dobavljača (veledrogerija) od kojih su nabavljenе robe u vrijednosti od 43.981.260 KM (nabavna vrijednost bez PDV-a), od čega se na nabavku lijekova odnosi 32.867.640 KM, proizvoda parafarmaceutike 6.986.330 KM, medicinskih sredstava 2.417.780 KM, kozmetike 909.635 KM, dodataka prehrani 449.837 KM, hemikalija 172.397 KM, čajeva i čajnih mješavina 95.743 KM, ambalaže 75.072 KM i repromaterijala za potrebe Galasovih proizvoda 6.826 KM. Najvećih 10 dobavljača su sljedeće veledrogerije: „Farmavita“ d.o.o. Sarajevo, „Hercegovinalijek“ d.o.o. Mostar, „Medimpex“ d.o.o. Vogošća, „Oktal pharma“ d.o.o. Sarajevo, „Interpromet“ d.o.o. Novi Grad, „Apomedical“ d.o.o. Iličić, „MGM FARM“ d.o.o. Kakanj, „Phoenix“ d.o.o. Bijeljina, Novopharm“ d.o.o. Sarajevo i „Tuzla-farm“ d.o.o. Tuzla. Od ukupnih obaveza prema dobavljačima koje su na dan 31.12.2018. godine iznosile 23.510.600 KM na obaveze prema veledrogerijama se odnosi 22.984.873 KM, od čega obaveze prema 10 naprijed navedenih pravnih lica iznose 20.954.230 KM. Značajnim smatramo za istaći da su obaveze prema dobavljačima porasle za 1.808.870 KM u odnosu na prethodnu godinu, što ima uticaja na finansijsku stabilnost Apoteke i zaključivanje ugovora o nabavkama u dijelu produženja rokova za plaćanje obaveza.

Zakonski propisi koju uređuju značajna pitanja za oblast lijekova i medicinskih sredstava, u okviru kojih posebno analiziramo cijene lijekova, su: državni Zakon o lijekovima i medicinskim sredstvima¹¹ i federalni Zakon o lijekovima¹². Na osnovu ovih zakonskih propisa, Vijeće ministara je donijelo „Pravilnik o načinu kontrole cijena, načinu oblikovanja cijena lijekova i načinu izvještavanja o cijenama lijekova u BiH“¹³ i federalni ministar zdravstva Pravilnik o listama lijekova¹⁴. **Federalni ministar zdravstva je na osnovu člana 84. Zakona o lijekovima (FBiH iz 2005. godine), donio poseban Pravilnik 14.02.2008. godine, koji je na snazi, a istim je propisano da visina maloprodajne marže za lijekove iznosi maksimalno do 25%.**

Shodno naprijed navedenim propisima, Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH je donijela i objavila spisak **Maksimalnih veleprodajnih cijena lijekova za tržište BiH (bez PDV-a)**, koji se odnosi na sve lijekove (zaštićenih naziva) koji imaju dozvolu za stavljanje u promet u BiH, isključujući lijekove čiji je režim izdavanja „lijek se izdaje bez ljekarskog recepta“. Maksimalna veleprodajna cijena lijeka u BiH iznosi 100% komparativne cijene, koja se izračunava tako što se saberi iskazane 3 referentne cijene

¹¹ „Službeni glasnik BiH“, broj 58/08;

¹² „Službene novine FBiH“, broj 109/12;

¹³ „Službeni glasnik BiH“, broj 3/17;

¹⁴ Puni naziv federalnog pravilnika glasi: „Pravilnik o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade listi lijekova u FBiH, načinu stavljanja i skidanju lijekova sa listi lijekova, obavezama ministarstava zdravstva, zavoda zdravstvenog osiguranja, te proizvođača i prometnika lijekova uvrštenih na liste lijekova, kao i korištenje lijekova“, „Službene novine FBiH“, broj 45/13;

određenog lijeka i podijele sa brojem 3. Referentne cijene su cijene lijekova u Srbiji, Hrvatskoj i Sloveniji koje se utvrđuju na osnovu tačno propisanih izvora podataka ovim pravilnikom. Ukoliko u izvorima podataka naprijed navedenih referentnih država ne postoje potrebni podaci za izračun referentne cijene određenog lijeka, onda se koriste referentne cijene tog lijeka iz dopunske države: Bugarske i Republike Italije.

Federalnim Zakonom o lijekovima iz 2012. godine i Pravilnikom o cijenama i listi lijekova iz juna 2013. godine (izmjena februar 2019) je definisano da Vlada Federacije utvrđuje Listu lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH, na prijedlog federalnog ministra zdravstva, kao i da Vlada kantona donosi Pozitivnu listu lijekova kantona koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja kantona, na prijedlog kantonalnog ministra zdravstva. Također je propisano da Lista lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH sadrži i cijene lijekova koje se redovno godišnje usklađuju sa Maksimalnim cijenama lijekova na državnom nivou. Vlada Kantona Sarajevo je donijela Pozitivnu listu lijekova Kantona Sarajevo koja se sastoji od A liste sa lijekovima sa učešćem Zavoda u cjeni lijeka 100% i ista u suštini predstavlja preuzetu A Listu lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH, i proširenu B listu koja sadrži lijekove sa učešćem Zavoda u cjeni lijeka u rasponu od 10 – 100%. Navedene Liste lijekova, pored generičkog naziva lijeka (INN) u sebi sadrže i zaštićena imena proizvođača lijekova. Cijene lijekova koje se nalaze na Pozitivnoj listi lijekova Kantona Sarajevo su utvrđene u skladu sa federalnim propisima i iste su u suštini samo prepisane sa Federalne liste lijekova. **Propisana veleprodajna cijena lijeka podrazumijeva cijenu lijeka koju priznaje Zavod, u koju nije uključen porez na dodanu vrijednost (PDV).**

Što se tiče ostalih roba kojima prometuje Apoteka, konstatujemo da ista nema nikakve ograničenja u pogledu utvrđivanja nabavnih cijena i maloprodajne marže, te je isto u isključivoj nadležnosti menadžmenta.

Prezentiranim Pravilnikom o uslovima i načinu formiranja cijena, robe i usluga, kojeg je Upravni odbor donio 2011. godine, utvrđeno je da se cijene formiraju slobodno, prema tržištu i da je direktor nadležan za formiranje cijena, utvrđivanje uslova prodaje i visinu prodajne cijene proizvoda, robe i usluga. Prije stavljanja u promet proizvoda i robe sačinjava se kalkulacija cijene. Kalkulacija prodajne cijene za robu i proizvode u maloprodaji, kao i kalkulacija nabavne cijene za robu i proizvode u skladištu, nakon provjere ispravnosti od strane direktora, se ovjerava pečatom i potpisom direktora. Direktor ili od njega ovlašteno lice, može prilikom prodaje proizvoda, robe i usluga pod određenim uslovima, davati kupcima popuste. Visina popusta nije ograničena, ali se prilikom odobravanja trebaju poštovati odredbe propisa o zaštiti potrošača. **Dakle, iako menadžment Apoteke prilikom zaključivanja ugovora za nabavku proizvoda i roba nije obvezan primjenjivati Zakon o javnim nabavkama, konstatujemo da Upravni odbor nije donio posebne procedure kojima se reguliše postupak, vođenje pregovora i način zaključivanja ugovora sa dobavljačima proizvoda i roba.**

Na osnovu obavljenog intervjuja sa direktorom, rukovodiocem Službe za prodaju i izvršnim direktorima za finansije i za pravne poslove, kao i prezentirane službene zabilješke sačinjene od strane odgovorne osobe, utvrdili smo način ugovaranja i prodaje proizvoda i roba od strane Apoteke koji pojašnjavamo u dalnjem tekstu. Razgovor nismo obavili sa izvršnom direktoricom za farmaciju jer je ista u međuvremenu penzionisana. Dakle, ugovorima o poslovnoj saradnji koje Uprava Apoteke sklapa sa poslovnim partnerima veleprometnicima/ dobavljačima i proizvođačima regulišu se prava i obaveze povodom kupoprodaje proizvoda iz proizvodnog assortimenta koji određeni dobavljač prometuje na veliko. Ugovorima su definisani uslovi isporuke robe iz ponudbenog assortimenta, rabatne skale po proizvođačima, odnosno iznosi rabata koje će Apoteka dobiti na osnovu godišnjeg prometa za vrijednost poručene robe određenog proizvođača, rabati dobavljača, rokovi plaćanja, povrati i drugo. **Poslove ugovaranja je vodio generalni direktor i izvršni direktor za farmaciju na osnovu prijedloga poslovnih partnera, informacija dostavljenih od strane Službe za nabavku, Službe za prodaju i na osnovu zahtjeva tržišta, odnosno potreba apoteka za određenim assortimanom.** Ovisno od prijedloga saradnje i ponuđenih rabata, pristupa se potpisivanju Ugovora sa dobavljačima imajući u vidu da su isti i zastupnici proizvođača. Analiziraju se uvjeti saradnje koji se odnose na visinu veleprodajnih cijena, na odobrenje nivelacije cijena lijekova (kada se radi o lijekovima koji se izdaju na teret sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja), te politika povrata dobavljača i proizvođača. Vezano za narudžbe robe i

rangiranje dobavljača, nabavna služba vrši redovne sedmične narudžbe, vanredne dnevne narudžbe, narudžbe iz Call centra i vanredne mjesecne narudžbe, koje se sistemski obrađuju prema unaprijed definisanim shemama i šalju elektronskim putem dobavljačima. **Popis odabranih dobavljača se ažurira u IT sektoru, na osnovu zahtjeva Nabavne službe i Službe za prodaju, a po prethodnoj informaciji koju dobije od Uprave Apoteke (generalni direktor i izvršni direktor za farmaciju).** Proces slanja narudžbi dobavljačima odvija se u minimalno tri kruga prema unaprijed definisanim shemama sa ciljem smanjenja defektura. Ukoliko primarni (prvi) dobavljač ne raspolaže trenutno robom koju potražuju apoteke, u drugom i trećem krugu narudžbe se dostavljaju drugim dobavljačima da bi se osiguralo da apoteke dobiju potrebne količine roba koje potražuju. Rangiranje dobavljača kojem se primarno raspoređuje artikal prilikom kreiranja narudžbenice (primarni dobavljač), odnosno od kojeg dobavljača se prvo naručuje roba ovisi od rabata i assortimenta kojim raspolaže. Sistemski su proizvođačima određeni primarni dobavljači prema najvišim rabatnim skalamama i u ovisnosti da su za navedeni proizvodni assortiman i zastupnici. Za određene grupe artikala proizvodni program proizvođača dostupan je samo kod jednog veleprometnika/dobavljača, te iz navedenog razloga isti je i primarni dobavljač. **Primarne dobavljače, programski u kartici artikla, prema nalogu Uprave Apoteke, je ažurirao rukovodilac Službe za informacione tehnologije, bez pismeno sačinjenog i ovjerenog posebnog dokumenta.**

Na odabir i rangiranje dobavljača od kojih se naručuje roba utiču i posebne akcijske ponude. Realizacija vanrednih mjesecnih narudžbi radi se na osnovu prijedloga narudžbi od strane proizvođača, zastupnika određenog assortimenta za koje Apoteka ostvaruje dodatni rabat, uz napomenu preko kojeg dobavljača se narudžba može realizovati. Ovisno od iznosa ponuđenog rabata, stanja zalihe i dinamike izlaza assortimenta koji se nudi, navedeni prijedlog se analizira i dostavlja generalnom i izvršnom direktoru na odobrenje. Navedene akcije se odobravaju ukoliko menadžment procijeni da zaliha navedenih preparata ne opterećuje dodatno lager, da navedeni assortiman apoteke redovno naručuju na sedmičnom nivou, te da će Apoteka pored redovnog rabata ostvariti i dodatni rabat/ prihod. Nakon odobrenja akcije, izvršni direktor za farmaciju i Služba za prodaju dostavljaju nalog za realizaciju prijedloga akcijskih paketa Nabavnoj službi. Prijedlog akcijskih paketa sadrži podatke o količini preparata koje je potrebno naručiti, finansijski iznos narudžbe i iznos dodatnog rabata. **Prema prezentiranim podacima, od ukupnog iznosa izvršenih narudžbi robe u iznosu od 43.981.260 KM, na osnovu trebovanja apoteka izvršena je nabavka robe u iznosu od 31.034.038 KM, dok je ostatak od 12.947.222 KM izvršen putem vanrednih mjesecnih narudžbi po odobrenju menadžmenta, od čega samo u poslednjem kvartalu 4.230.289 KM ili 33%.** Obzirom da postojeći informacioni sistem nema mogućnost praćenja realizacije postignutih efekata vanrednih mjesecnih narudžbi, konstatovani iznos vanrednih narudžbi može biti posljedica težnje menadžmenta da povećanjem zaliha ispunjava ugovorene uslove za ostvarivanje dodatnih rabata i iskaže pozitivno poslovanje, zbog načina njegovog evidentiranja.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, utvrdili smo da Apoteka nema procedure kojima se reguliše postupak, vođenje pregovora i način zaključivanja ugovora sa dobavljačima od strane menadžmenta. Obzirom da nije sačinjen poseban dokument na osnovu kojeg bi mogli izvršiti analizu i komparaciju zaključenih ugovora, ne možemo potvrditi da je u informacionom sistemu status „primarnog dobavljača“ određenog artikla unijet na bazi ugovorenih odredbi, odnosno da se prilikom nabavki roba ista kupuje od najpovoljnijeg dobavljača. Obzirom da Apoteka prilikom vrednovanja i iskazivanja zaliha ne primjenjuje Međunarodne računovodstvene standarde (MRS 2 i MRS 18), ista je razvila poslovanje uz primjenu tzv „rabatnog sistema“ koji može da ima za posljedicu precijenjenu vrijednost zaliha robe, kao i nabavke nepotrebnih količina iste uslijed težnje menadžmenta da se vanrednim mjesecnim narudžbama ispune ugovoreni uslovi za ostvarivanje dodatnih prihoda od rabata u cilju iskazivanja pozitivnog poslovanja. Skrećemo pažnju da je vrijednost zaliha robe na kraju 2018. godine veća za 893.451 KM i da su obaveze prema dobavljačima veće za 1.808.870 KM u odnosu na prethodnu godinu, što zajedno sa ostalim pokazateljima ima uticaja na dugoročnu finansijsku stabilnost Apoteke.

Preporuke:

- Za vrijednost ostvarenog trgovackog popusta ili rabata korigovati nabavnu vrijednost prodate robe ili nabavnu vrijednost neprodatih zaliha, u skladu sa odredbama MRS-a 2 (tačka 11.) i MRS-a 18 (tačka 19.).
- Potrebno je da Upravni odbor doneše akt kojom će regulisati postupak, vođenje pregovora i način zaključivanja ugovora sa dobavljačima proizvoda i roba, kao i kriterije njihovog rangiranja unutar sistema na primarne, sekundardne i tercijarne.
- Osigurati praćenje realizacije postignutih efekata vanrednih mjesecnih narudžbi robe u cilju realnog i fer iskazivanja finansijskih rezultata.

6.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani na dan 31.12.2018. godine iznose 816.479 KM. Ova sredstva se odnose na novčana sredstva na računima poslovnih banaka u iznosu od 630.755 KM i sredstva u blagajni u iznosu od 182.046 KM. Otvoreno je pet transakcijskih računa u domaćoj valuti i dva transakcijskih računa u stranim valutama.

6.2.2.3 Kratkoročna potraživanja

Na datum bilansa, u finansijskim izveštajima iskazana su kratkoročna potraživanja u bruto iznosu od 5.333.223 KM, ispravke vrijednosti 39.436 KM i sadašnje vrijednosti 5.293.787 KM. Iznosi potraživanja po strukturi prikazani su u sljedećoj tabeli:

	u KM	
	31.12.2018.g.	31.12.2017.g.
KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	5.293.787	6.461.002
Kupci u zemlji	5.204.848	6.359.878
Kupci u inozemstvu	-	1.934
Ispравka vrijednosti potraživanja od kupaca	(39.436)	
Ostala kratkoročna potraživanja	128.375	99.190

Kupci u zemlji su iskazani u iznosu od 5.165.412 KM, od čega se najveći iznos potraživanja odnosi na potraživanja od Zavoda zdravstvenog osiguranja KS u iznosu od 4.650.811 KM i Zavoda zdravstvenog osiguranja ZDK-a 425.765 KM, za prodate lijekove i medicinska sredstva na recept u decembru 2018. godine. U okviru istih na sumnjiva i sporna potraživanja se odnosi 39.436 KM.

6.2.2.4 Aktivna vremenska razgraničenja

Aktivna vremenska razgraničenja su iskazana u iznosu od 1.279.847 KM, od čega se najveći dio u iznosu od 1.275.468 KM odnosi na ukalkulisane rabate za 2018. godinu. Do okončanja naše revizije na terenu, ukalkulisani rabati su smanjeni za iznos potpisanih knjižnih odobrenja od strane dobavljača, tako da su do vremena završetka naše revizije iznosili 606.920 KM.

6.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	31.12.2018.g.	31.12.2017.g.
KAPITAL	10.167.660	9.932.527
Osnovni kapital	4.412.329	4.412.329
Revalorizacione rezerve	4.666.413	4.737.268
Neraspoređena dobit	1.883.774	1.577.786
Gubitak do visine kapitala	(794.856)	(794.856)

Osnovni kapital je u poslovnim knjigama iskazan u iznosu od 4.412.329 KM, a u sudskom registru 0 KM. Vrijednost osnovnog kapitala u knjigama je preuzeta transformacijom Osnovne organizacije

Apotake „Sarajevo“ na osnovu Odluke Skupštine Grada Sarajeva o osnivanju Javne ustanove „Apoteke Sarajevo“, broj: 01-012-70-55-6/92 od 14.09.1992. godine.

Revalorizacione rezerve su iskazane u iznosu od 4.666.413 KM i rezultat su izvršene procjene vrijednosti nekretnina od strane sudske vještaka građevinske struke.

Neraspoređena dobit u iznosu od 1.883.774 KM se odnosi na evidentiranu neto dobit ranijih godina 1.648.641 KM i na neraspoređenu dobit tekuće izvještajne godine 235.133 KM. Statutom Apoteke je predviđeno da se dobit izvještajnog perioda primarno evidentira kao neraspoređeni višak prihoda nad rashodima, te odlukom Upravnog odbora o raspodjeli dobiti raspoređuje za sljedeće namjene: za pokriće gubitaka iz ranijih godina, u rezerve, u trajne izvore (kapital) ili da se do daljnog iskazuje kao neraspoređeni višak kapitala.

Gubitak do visine kapitala iskazan je u iznosu od 794.856 KM, a odnosi se na gubitak ranijih godina.

Preporuka:

- **Poduzeti aktivnosti na usklađivanju osnovnog kapitala u poslovnim knjigama Apoteke i sudsakom registru.**

6.2.4 Dugoročna rezervisanja

Dugoročna razgraničenja i rezervisanja su iskazana u iznosu od 327.307 KM, u okviru kojih obračunata rezervisanja iznose 242.064 KM, za sudske sporove koji se vode po tužbama Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH za iseljenje iz dva poslovna prostora. Po odluci Upravnog odbora od 18.02.2019. godine izvršeno je smanjenje rezervacije za iznos od 178.251 KM u korist prihoda.

6.2.5 Obaveze

U finansijskim izvještajima na datum bilansa iskazane su kratkoročne obaveze u iznosu od 23.634.756 KM, u okviru kojih se na obaveze prema dobavljačima u zemlji odnosi 23.510.600 KM, obaveze za ostale poreze i druge dažbine 57.010 KM i obaveze za porez na dobit 46.495 KM.

Obaveze prema dobavljačima iskazane na datum bilansa u iznosu od 23.510.600 KM veće su u odnosu na prethodnu godinu za 1.808.870 KM ili 8,34%. U okviru obaveza prema dobavljačima, najznačajnije su obaveze prema veledrogerijima koje iznose 22.984.873 KM, koje su posljedica načina rada Apoteke, što smo detaljnije pojasnili pod tačkom 6.2.2.1. Izvještaja.

6.2.6 Popis sredstava i obaveza

Odlukama direktora od 04.12.2018. godine i 07.12.2018. godine formirana je Centralna popisna komisija i pojedinačne popisne komisije za provedbu redovnog godišnjeg popisa za 2018. godinu sa zadatkom da izvrše redovan popis imovine, potraživanja i obaveza. Centralna popisna komisija je sačinila Izvještaj sa stanjem na dan 31.12.2018. godine, kojeg je Upravni odbor usvojio 18.02.2019. godine i donio Odluku o usvajanju prijedloga komisije, nakon čega su izvršena potrebna knjiženja.

Popis zaliha robe se vršio po apotekama pojedinačno i u Centralnom skladištu. Analitičkim postupcima i uvidom u Zapisnik sa inventure od 22.12.2018. godine koji se odnosi na popis robe na zalihama u Centralnom skladištu u vrijednosti od 4.339.996 KM, konstatujemo da je popisna komisija u suštini uradila naturalni popis na dvije lokacije (Centralno skladište Apoteke i iznajmljeno skladište), sabrala količine i iste sravnila sa jednom listom iz knjigovodstva. Ovo je praksa koja se već dugo primjenjuje u Apoteci. Također smo utvrdili da se za iznajmljeno skladište, svi ulazni i izlazni dokumenti vode na Centralno skladište, što je primjer loše poslovne prakse.

Uvidom u Zapisnik sa inventure od 22.12.2018. godine kojim je izvršen popis robe na zalihi Robnih rezervi Kantona Sarajevo (gotovih lijekova, hemikalija i zavojnih materijala), konstatujemo da popisna komisija nije izvršeni naturalni popis uskladila sa knjigovodstvenom vanbilansnom evidencijom gdje se vode robne rezerve u iznosu od 842.329 KM, što nije u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. U Zapisniku je navedeno da se uglavnom radi o robi sa isteklim rokovima trajanja koja datira iz prethodnih godina, te je komisija dala prijedlog da se navedena roba dislocira iz prostora Nabavne službe i uništi u skladu sa zakonskim propisima za uništavanje farmaceutskog otpada. Prema prezentiranom, iako je Vlada Kantona Sarajevo 14.07.2016. godine donijela Zaključak kojim je zadužila Apoteku da, u skladu sa zakonskim propisima, izvrši uništavanje lijekova i sanitetskog materijala isteklog roka trajanja prema nabavnoj cijeni u vrijednosti od 684.196 KM, a koji su bili u sastavu robnih rezervi KS, navedeno nije implementirano za što nam nisu prezentirana adekvatna obrazloženja.

Preporuke:

- *Uspostaviti posebne evidencije zaliha robe u Centralnom i iznajmljenom skladištu kako bi se imao tačan uvid u stanje istih.*
- *Popisom robe na zalihi Robnih rezervi Kantona Sarajevo osigurati dosljedno poštivanje člana 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Zaključka Vlade Kantona Sarajevo, u dijelu koji se odnosi na usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem istih i uništavanje lijekova i sanitetskog materijala isteklog roka trajanja.*

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima, iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 1.237.515 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 951.171 KM, što je rezultiralo pozitivnim novčanim tokom. Izvještaj o novčanom toku urađen je prema MRS-7 po indirektnoj metodi.

6.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

Izvještaj o promjenama na kapitalu za 2018. godinu sačinjen je u skladu sa važećim propisima pri čemu su iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama uskladene sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha.

6.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz finansijske izvještaje su sačinjene u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 1 - Prezentiranje finansijskih izvještaja.

7. JAVNE NABAVKE

Upravni odbor Apoteke je 28.12.2017. godine, u skladu sa odredbama člana 28. Statuta, donio Plan javnih nabavki za 2018. godinu, kao i dvije izmjene i dopune istog 27.06.2018. i 14.01.2019. godine. Planirana je nabavka roba i usluga u iznosu od 1.682.500 KM, od čega (roba 580.000 KM, usluga 452.500 KM, radova 650.000 KM). Direktor imenuje pojedinačne Komisije za javne nabavke.

Prema prezentiranim pregledima, Apoteka je u 2018. godini provela 20 postupaka i dodijelila ugovore u ukupnom iznosu 507.990 KM (bez PDV-a), i to: putem otvorenog postupka zaključena su 2 ugovora u vrijednosti od 319.500 KM, konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda 4 ugovora 117.877 KM i direktnog sporazuma 14 ugovora 70.613 KM. Obavljenom revizijom, revidirali smo procedure javnih nabavki 2 otvorena, 2 konkurentska i 2 direktna postupka, ukupne vrijednosti 442.980 KM ili 87% svih zaključenih ugovora u 2018. godini.

Na osnovu provedenog otvorenog postupka, uz primjenu kriterija najniža cijena, Apoteka je 25.06.2018. godine zaključila ugovor za nabavku informatičke opreme sa dobavljačem „Commerce Engineering“ d.o.o. Mostar na iznos od 199.500 KM (bez PDV-a). U navedenom postupku su bile pristigle dvije ponude, izabranog ponuđača i preduzeća „Godimerc“ d.o.o. Sarajevo 151.870 KM (bez PDV-a) koja je bila i cjenovno niža, međutim ista je proglašena tehnički neispravnom zbog toga što isti nije dostavio traženu „originalnu autorizaciju od proizvođača ili od lokalne kancelarije za ponuđenu robu“, nakon čega je ugovor dodijeljen jedinom preostalom i skupljem ponuđaču. Apoteka nije uvažila žalbu preduzeća „Godimerc“ d.o.o., iako ju je isti dokumentovao mišljenjem Agencije za javne nabavke da traženje „autorizacije proizvođača ili ovlaštenog distributera opreme“ nije u skladu sa članom 49. Zakona o javnim nabavkama. Na „Odluku o rezultatima okončanog postupka javne nabavke informatičke opreme Apoteke“ preduzeće „Godimerc“ d.o.o. se žalilo Uredu za razmatranje žalbi, međutim žalba je odbačena kao neuredna, jer ponuđač nije uplatio naknadu za pokretanje žalbenog postupka od 2.000 KM. **Imajući u vidu naprijed navedeno, konstatujemo da izbor dobavljača za nabavku informatičke opreme „Commerce Engineering“ d.o.o (199.500 KM) nije izvršen u skladu sa članom 49. Zakona o javnim nabavkama, u dijelu koji se odnosi na tehničku i profesionalnu sposobnost ponuđača u postupku nabavke. Obavljenom revizijom smo utvrdili da je Apoteka od preduzeća „Commerce Engineering“, izvršila i nabavku informatičke opreme u vrijednosti od 10.661 KM, bez potpisanih ugovora, što nije u skladu sa članom 14. Zakona o javnim nabavkama.**

Apoteka je 27.11.2017. godine, sa Konzorcijem „HMI INŽINJERING“ d.o.o. Sarajevo i „EKO TEH“ d.o.o. Sarajevo, potpisala Ugovor na adaptaciju apoteke Centar, u vrijednosti od 679.312 KM (bez PDV-a). Obavljenom revizijom smo utvrdili da je menadžment Apoteke sa ovim dobavljačem 14.05.2018. godine zaključio Aneks na osnovni ugovor u iznosu od 103.744 KM (bez PDV-a), tako da su radovi na adaptaciji apoteke Centar ukupno iznosili 783.056 KM (bez PDV-a). **Navedeni Aneks ugovora je potписан bez pismenog obrazloženja, dokumentovanog stručnog mišljenja i rekapitulacije potrebnih naknadnih radova nadzornog organa, bez saglasnosti Upravnog odbora i provođenja propisane procedure, što nije u skladu sa članovima 21. i 24. Zakona o javnim nabavkama i članom 34. Statuta.**

Izdaci za usluge održavanja objekata su iskazani u iznosu 44.096 KM, od čega se najveći dio odnosi na izvršene usluge popravki od strane preduzeća „Elin elektro“ d.o.o. Sarajevo, bez potpisanih ugovora za 2018. godinu. **Ukupni troškovi reklama u elektronskim i printanim medijima** su iskazani u iznosu od 149.697 KM (elektronski 98.138 KM i printani 51.559 KM). Troškovi se realizuju u skladu sa potpisanim ugovorima sa sljedećim dobavljačima: za usluge pružanja marketing usluga „Avaz – roto press“ d.o.o. Sarajevo (najmanje 40.000 KM), „TV Alfa“ d.o.o. Sarajevo (27.000 KM), „Oslobodenje servisi“ d.o.o. Sarajevo (5.000 KM), JP „Televizija KS“ d.o.o. Sarajevo (7.000 KM), „Altermedia“ d.o.o. Sarajevo (5.000 KM), Preduzeće za informisanje i marketing „PINK BH Company“ d.o.o. Sarajevo (5.000 KM) i „Denameda“ d.o.o. (4.000 KM). **Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, konstatujemo da za usluge održavanja objekata (44.096 KM) i reklama putem elektronskih i printanih medija (149.697 KM) Apoteka nije provela propisane procedure odabira dobavljača, što nije u skladu sa članom 14. Zakona o javnim nabavkama.**

Preporuka:

- **Izbor dobavljača i nabavku robe, usluga i radova vršiti uz dosljedno poštivanje članova 14., 21., 24. i 49. Zakona o javnim nabavkama, kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurenca, s ciljem najefikasnije uporabe sredstava.**

8. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Apoteka je u ostavljenom roku dostavila Komentare na Nacrt Izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2018. godinu. Dato obrazloženje u vezi iskazivanja vrijednosti zaliha robe, kao i ostalih prihoda i dobitaka nismo prihvatili jer nisu prezentirani dodatni dokazi, zbog čega ostajemo pri kvalifikaciji pod tačkom 1. u „Osnovi za mišljenje sa rezervom na finansijske izvještaje“, nalazima i datim preporukama koji se odnose na navedeno.

Vezano za tačku 2. u „Osnovi za mišljenje sa rezervom na uskladenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima“, povezane nalaze i date preporuke koje se odnose na realizaciju Ugovora o licenciranju i implementaciji „Reinžineringa poslovnih procesa“, prezentiran je Zapisnik od 24.05.2019. godine, potpisani između „Logosofta“ d.o.o Sarajevo i Apoteke, kojim se dokazuju poduzete aktivnosti u dijelu primopredaje Prve faze navedenog projekta. Pored toga, kao dokaz već poduzetih aktivnosti prezentirana je i nova Odluka menadžmenta od 28.02.2019. godine kojom je stavljena van snage sporna Odluka o povećanju osnovne plaće radnicima od posebnog interesa za poslodavca od 02.03.2018. godine, kao i Zapisnik o inspekcijskom nadzoru od 30.04.2019. godine Federalne uprave za inspekcijske poslove kojim se dokazuje uništenje lijekova i sanitetskog materijala isteklog roka trajanja, u skladu sa Zaključkom Vlade Kantona Sarajevo. Prezentirana dodatna dokumentacija nije uticala na izmjenu kvalifikacije, nalaza i datih preporuka u Izvještaju.

Rukovodilac Sektora
za finansijsku reviziju

Mira Pažin, dipl. oec.

Tim za reviziju:

Nasiha Biberović, dipl. oec. – vođa tima

Ajla Kurbašić, bsc. ekonomije - član tima

Derviša Harbaš, IT revizor - član tima

IV PRILOG

GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period 01.01. – 31.12.2018. godine			
Naziv: JU „Apoteke Sarajevo“ Sarajevo			
	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	54.465.647	53.670.387
1	Prihodi od prodaje robe	48.549.217	47.904.461
2	Prihodi od prodaje učinaka	5.803.008	5.608.488
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	0	0
4	Ostali poslovni prihodi	113.422	157.438
II	Poslovni rashodi (od 1 do 9)	58.852.159	57.537.398
1	Nabavna vrijednost prodate robe	42.640.395	42.521.406
2	Materijalni troškovi	868.356	896.974
3	Troškovi plata i ostalih ličnih primanja	13.079.029	11.995.167
4	Troškovi proizvodnih usluga	987.995	920.461
5	Amortizacija	471.366	563.195
6	Troškovi rezervisanja	0	19.832
7	Nematerijalni troškovi	859.794	701.763
8	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	54.776	81.400
9	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I – II)	0	0
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II – I)	4.386.512	3.867.011
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	10.288	342
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	0	0
2	Prihodi od kamata	284	222
3	Pozitivne kursne razlike	13	0
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	0	0
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja	0	0
6	Ostali finansijski prihodi	9.991	120
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	126.519	123.256
1	Finansijski rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim licima	0	0
2	Rashodi kamata	3.315	284
3	Negativne kursne razlike	33	0
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	0	0
5	Ostali finansijski rashodi	123.171	122.972
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	0	0
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	116.231	122.914
VII	Dobit redovne aktivnosti (III - VI) > 0	0	0
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III - VI) < 0	4.502.743	3.989.925
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	5.050.770	5.050.669
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	0	16.367
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	0	0
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	0	0
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Dobici od prodaje materijala	0	0
6	Viškovi	1.379	2.589
7	Naplaćena otpisana potraživanja	17.047	86.634
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	0	0
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	5.032.344	4.945.079
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	120.138	202.265
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	0	0
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	0	0
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	0	0
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Gubici od prodaje materijala	0	0
6	Manjkovi	22.340	23.973
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika	0	0

8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	0	24.130
9	Rashodi i gubici na zalihamama i ostali rashodi	97.798	154.162
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	4.930.632	4.848.404
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	0	0
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRJEDNOSTI SREDSTAVA	0	0
1*	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	1	19.810
2*	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	66.546	87.098
3*	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
4*	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
6*	Dobit od usklađivanja vrijednosti	0	0
7*	Gubitak od usklađivanja vrijednosti	66.545	67.288
8*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznačajnijih grešaka iz ranijih perioda	0	0
9*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda	0	0
	UKUPNI PRIHODI PERIODA (I+IV+IX+1*+3*+5*)		
	UKUPNI RASHODI PERIODA (II+V+X+2*+4*+6*)		
	DOBIT ILI GUBITAK - NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XIII	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza	361.344	791.191
XIV	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza	0	0
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1	Porezni rashodi perioda	0	106.192
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Neto dobit neprekinutog poslovanja	361.344	684.999
XVI	Neto gubitak neprekinutog poslovanja	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XVII	Neto dobit perioda	361.344	684.999
XVIII	Neto gubitak perioda	0	0
B)	OSTALA SVEOBUVATNA DOBIT ILI GUBITAK		
	Ukupna neto sveobuhvatni dobit perioda	361.344	684.999
	Ukupni neto sveobuhvatni gubitak perioda	0	0

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i iste odobrila dana 27.02.2019. godine.

Direktor

Prim. mr. ph. Sait Muradić

Bilans stanja na dan 31.12.2018. godine					
Naziv pravne osobe: JU „Apoteke Sarajevo“ Sarajevo					
Pozicija		Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine /neto/
		Bruto	Ispravka vrijednosti	NETO (3-4)	
1	2	3	4	5	5
	AKTIVA				
	A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (1 do 8)	16.863.164	6.192.069	10.651.095	10.478.466
1	Nematerijalna sredstva	1.919.508	1.373.547	545.961	987.260
2	Nekretnine, postrojenja i oprema	14.726.824	4.818.522	9.908.302	9.295.539
3	Investicione nekretnine	0	0	0	0
4	Biološka sredstva	0	0	0	0
5	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	196.832	0	196.832	195.667
6	Dugoročni finansijski plasmani	0	0	0	0
7	Druga dugoročna potraživanja	0	0	0	0
8	Dugoročna razgraničenja	0	0	0	0
	B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0
	C) TEKUĆA SREDSTVA (1 do 2)	24.067.953	539.087	23.528.866	22.657.181
1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	16.584.543	501.339	16.083.204	15.196.608
2	Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	7.483.410	37.748	7.445.662	7.460.573
	D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0
	E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	0	0	0	0
	I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	40.911.117	6.731.156	34.179.961	33.135.647
	II) Vanbilansna evidencija - vanbilansna aktiva	846.073	0	846.073	846.073
	UKUPNO AKTIVA (I+II)	41.757.190	6.731.156	35.026.034	33.981.720
	PASIVA				
	A) KAPITAL (1 do 10)			10.293.871	9.932.527
1	Osnovni kapital			4.412.329	4.412.329
2	Upisani neuplaćeni kapital			0	0
3	Emisiona premija			0	0
4	Rezerve			0	0
5	Revalorizacione rezerve			4.666.413	4.737.268
6	Nerealizovani dobici			0	0
7	Nerealizovani gubici			0	0
8	Neraspoređena dobit			2.009.985	1.577.786
9	Gubitak do visine kapitala			794.856	794.856
10	Otkupljene vlastite dionice i udjeli			0	0
	B) DUGOROČNA REZERVISANJA			336.587	848.338
	C) DUGOROČNE OBAVEZE			0	0
	D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			0	0
	E) KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)			23.511.049	22.133.740
1	Kratkoročne finansijske obaveze			2.710	
2	Obaveze iz poslovanja			23.504.795	21.702.736
3	Obaveze iz specifičnih poslova			2.393	2.393
4	Obaveze po osnovu plata, naknada i ostalih primanja zaposlenih			0	0
5	Druge obaveze			1.151	0
6	Obaveze za PDV			0	312.607
7	Obaveze za ostale poreze i druge dadžbine			0	9.812
8	Obaveze za porez na dobit			0	106.192
	F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA			38.454	221.042
	G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			0	0
	I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)			34.179.961	33.135.647
	II) Vanbilansna evidencija - vanbilansna pasiva			846.073	846.073
	UKUPNO PASIVA (I+II)			35.026.034	33.981.720

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i iste odobrila dana 27.02.2019. godine. Direktor
Prim. mr. ph. Sait Muradić

**Izvještaj o gotovinskim tokovima za period od 01.01. do 31.12.2018. godine
(Indirektna metoda)**

Naziv pravne osobe: JU „Apoteke Sarajevo“ Sarajevo

	O p i s	Oznaka (+,-)	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
1	Neto dobit (gubitak) za period		361.344	684.999
	Usklađenje za:			
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	170.219	311.106
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+(-)		
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	301.147	252.089
5	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+(-)	0	(16.367)
6	Usklađenja iz osnova dugoročnih finansijskih sredstava	+(-)		
7	Nerealizovani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+(-)		
8	Ostala usklađenja za negotovinske stavke	+(-)	285.706	(264.843)
9	Ukupno (2 do 8)		757.072	281.985
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+(-)	(886.596)	(3.016.932)
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+(-)	1.193.537	1.554.499
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+(-)	(24.763)	(138.896)
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	(867.028)	122.164
14	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+(-)	1.787.517	783.886
15	Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	+(-)	(460.709)	337.175
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	(643.838)	177.631
17	Ukupno (10 do 16)		98.120	(180.473)
18	Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+-9+-17)		1.216.536	786.511
B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI				
19	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (20 do 25)			16.367
20	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+		
21	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela			
22	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+		16.367
23	Prilivi iz osnova kamata	+		
24	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	+		
25	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+		
26	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (27 do 30)		929.701	759.636
27	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-		
28	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-		
29	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	929.701	759.636
30	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-		
31	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)			
32	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)		929.701	743.269
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI				
33	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (34 do 37)			
34	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+		
35	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	+		
36	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	+		
37	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	+		
38	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (39 do 44)			
39	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-		
40	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-		
41	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-		
42	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-		
43	Odlivi iz osnova isplaćenih dividenda	-		
44	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-		
45	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (33-38)			
46	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (38-33)			
47	D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (18+31+45)		1.216.536	786.511
48	E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (18+32+46)		929.701	743.269
49	F. NETO PRILIV GOTOVINE (47-48)		286.835	43.242
50	G. NETO ODLIV GOTOVINE (48-47)			

51	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		530.135	486.893
52	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	+		
53	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-		
54	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda (51+49-50+52-53)		816.970	530.135

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i iste odobrila dana 27.02.2019. godine.

Direktor
Prim. mr. ph. Sait Muradić

Izvještaj o promjenama u kapitalu za period koji završava na dan 31.12.2018. godine

Naziv pravne osobe: JU „Apoteke Sarajevo“ Sarajevo

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizovani dobici/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit / gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3±5±5 ±7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na dan 31.12.2016. god.	4.412.329	4.808.123			27.076	9.247.528		9.247.528
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama							±	
3. Efekti ispravki grešaka								
4. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2016., odnosno 01.01.2017. god. (1±2±3)	4.412.329	4.808.123			27.076	9.247.528		9.247.528
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava		(70.855)				(70.855)		(70.855)
6. Nerealizovani dobici/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju								
7. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijski izvještaja u drugu valutu prezentacije								
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha					684.999	684.999		684.999
9. Neto dobici/gubici priznati direktno u kapital					70.855	70.855		70.855
10. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka								
11. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala								
12. Stanje na dan 31.12.2017. godine (4±5±6±7±8±9 -10 +11)	4.412.329	4.737.268			782.930	9.932.527		9.932.527

13. Efekti promjena u računovodstvenim politikama							
14. Efekti ispravki grešaka							
15. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2017., odnosno, 01.01.2018. god. (12 ± 13 ± 14)	4.412.329	4.737.268			782.930	9.932.527	9.932.527
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstva		(70.855)				(70.855)	(70.855)
17. Nerealizovani dobici/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju							
18. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije							
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha					361.344	361.344	361.344
20. Neto dobici/gubici priznati direktno u kapitalu					70.855	70.855	70.855
21. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka							
22. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala							
23. Stanje na dan 31.12.2018. god. (15±16±17±18±19±20-21+22)	4.412.329	4.666.413			1.215.129	10.293.871	10.293.871

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i iste odobrila dana 27.02.2019. godine.

Direktor

Prim. mr. ph. Sait Muradić

Zamjenski Bilans uspjeha za period 01.01. – 31.12.2018. godine			
Naziv: JU „Apoteke Sarajevo“ Sarajevo			
	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	54.464.472	53.670.387
1	Prihodi od prodaje robe	48.549.217	47.904.461
2	Prihodi od prodaje učinaka	5.803.008	5.608.488
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	0	0
4	Ostali poslovni prihodi	112.247	157.438
II	Poslovni rashodi (od 1 do 9)	58.951.463	57.537.398
1	Nabavna vrijednost prodate robe	42.552.762	42.521.406
2	Materijalni troškovi	867.693	896.974
3	Troškovi plata i ostalih ličnih primanja	13.076.655	11.995.167
4	Troškovi proizvodnih usluga	987.855	920.461
5	Amortizacija	472.265	563.195
6	Troškovi rezervisanja	100.000	19.832
7	Nematerijalni troškovi	930.063	701.763
8	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	35.830	81.400
9	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I – II)	0	0
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II – I)	4.486.991	3.867.011
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	10.288	342
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	0	0
2	Prihodi od kamata	284	222
3	Pozitivne kursne razlike	13	0
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	0	0
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja	0	0
6	Ostali finansijski prihodi	9.991	120
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	126.027	123.256
1	Finansijski rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim licima	0	0
2	Rashodi kamata	2.823	284
3	Negativne kursne razlike	33	0
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	0	0
5	Ostali finansijski rashodi	123.171	122.972
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	0	0
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	115.739	122.914
VII	Dobit redovne aktivnosti (III - VI) > 0	0	0
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III - VI) < 0	4.602.730	3.989.925
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	5.066.803	5.050.669
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	0	16.367
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	0	0
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	0	0
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Dobici od prodaje materijala	0	0
6	Viškovi	1.379	2.589
7	Naplaćena otpisana potraživanja	17.047	86.634
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	0	0
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	5.048.377	4.945.079
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	120.483	202.265
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	0	0
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	0	0
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	0	0
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Gubici od prodaje materijala	0	0
6	Manjkovi	22.737	23.973
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika	0	0

8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	1.688	24.130
9	Rashodi i gubici na zalihamama i ostali rashodi	96.058	154.162
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	4.946.320	4.848.404
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	0	0
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRJEDNOSTI SREDSTAVA	0	0
1*	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	11.168	19.810
2*	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	73.130	87.098
3*	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
4*	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
6*	Dobit od usklađivanja vrijednosti	0	0
7*	Gubitak od usklađivanja vrijednosti	61.962	67.288
8*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznačajnijih grešaka iz ranijih perioda	0	0
9*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda	0	0
	UKUPNI PRIHODI PERIODA (I+IV+IX+1*+3*+5*)		
	UKUPNI RASHODI PERIODA (II+V+X+2*+4*+6*)		
	DOBIT ILI GUBITAK - NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XIII	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza	281.628	791.191
XIV	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza	0	0
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1	Porezni rashodi perioda	46.495	106.192
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Neto dobit neprekinutog poslovanja	235.133	684.999
XVI	Neto gubitak neprekinutog poslovanja	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XVII	Neto dobit perioda	235.133	684.999
XVIII	Neto gubitak perioda	0	0
B)	OSTALA SVEOBUVATNA DOBIT ILI GUBITAK		
	Ukupna neto sveobuhvatni dobit perioda	235.133	684.999
	Ukupni neto sveobuhvatni gubitak perioda	0	0

Uprava je pripremila zamjenske finansijske izvještaje i iste odobrila dana 14.03.2019. godine.

Direktor

Prim. mr. ph. Sait Muradić

Zamjenski Bilans stanja na dan 31.12.2018. godine					
Naziv pravne osobe: JU „Apoteke Sarajevo“ Sarajevo					
Pozicija		Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine /neto/
		Bruto	Ispravka vrijednosti	NETO (3-4)	
1	2	3	4	5	5
	AKTIVA				
	A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (1 do 8)	16.864.634	6.192.968	10.671.666	10.478.466
1	Nematerijalna sredstva	1.919.508	1.373.547	545.961	987.260
2	Nekretnine, postrojenja i oprema	14.748.294	4.819.421	9.928.873	9.295.539
3	Investicione nekretnine	0	0	0	0
4	Biološka sredstva	0	0	0	0
5	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	196.832	0	196.832	195.667
6	Dugoročni finansijski plasmani	0	0	0	0
7	Druga dugoročna potraživanja	0	0	0	0
8	Dugoročna razgraničenja	0	0	0	0
	B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0
	C) TEKUĆA SREDSTVA (1 do 2)	24.192.688	536.179	23.656.509	22.657.181
1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	16.653.224	496.743	16.156.481	15.196.608
2	Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	7.539.464	39.436	7.500.028	7.460.573
	D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0
	E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	0	0	0	0
	I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	41.057.322	6.729.147	34.328.175	33.135.647
	II) Vanbilansna evidencija - vanbilansna aktiva	846.073		846.073	846.073
	UKUPNO AKTIVA (I+II)	41.903.395	6.729.147	35.174.248	33.981.720
	PASIVA				
	A) KAPITAL (1 do 10)			10.167.660	9.932.527
1	Osnovni kapital			4.412.329	4.412.329
2	Upisani neuplaćeni kapital			0	0
3	Emisiona premija			0	0
4	Rezerve			0	0
5	Revalorizacione rezerve			4.666.413	4.737.268
6	Nerealizovani dobici			0	0
7	Nerealizovani gubici			0	0
8	Neraspoređena dobit			1.883.774	1.577.786
9	Gubitak do visine kapitala			794.856	794.856
10	Otkupljene vlastite dionice i udjeli			0	0
	B) DUGOROČNA REZERVISANJA			327.307	848.338
	C) DUGOROČNE OBAVEZE			0	0
	D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			0	0
	E) KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)			23.634.756	22.133.740
1	Kratkoročne finansijske obaveze			2.710	
2	Obaveze iz poslovanja			23.526.148	21.702.736
3	Obaveze iz specifičnih poslova			2.393	2.393
4	Obaveze po osnovu plata, naknada i ostalih primanja zaposlenih			0	0
5	Druge obaveze			0	0
6	Obaveze za PDV			0	312.607
7	Obaveze za ostale poreze i druge dadžbine			57.010	9.812
8	Obaveze za porez na dobit			46.495	106.192
	F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA			198.452	221.042
	G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			0	0
	I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)			34.328.175	33.135.647
	II) Vanbilansna evidencija - vanbilansna pasiva			846.073	846.073
	UKUPNO PASIVA (I+II)			35.174.248	33.981.720

Uprava je pripremila zamjenske finansijske izvještaje i iste odobrila dana 14.03.2019. godine. Direktor
Prim. mr. ph. Sait Muradić

**Zamjenski Izvještaj o gotovinskim tokovima za period od 01.01. do 31.12.2018. godine
(Indirektna metoda)**

Naziv pravne osobe: JU „Apoteke Sarajevo“ Sarajevo

	O p s	Oznaka (+,-)	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
1	Neto dobit (gubitak) za period		235.133	684.999
	Usklađenje za:			
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	170.219	311.106
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+(-)		
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	302.046	252.089
5	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+(-)		(16.367)
6	Usklađenja iz osnova dugoročnih finansijskih sredstava	+(-)		
7	Nerealizovani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+(-)		
8	Ostala usklađenja za negotovinske stavke	+(-)	285.706	(264.843)
9	Ukupno (2 do 8)		757.971	281.985
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+(-)	(959.873)	(3.016.932)
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+(-)	1.167.215	1.554.499
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+(-)	(38.910)	(138.896)
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	(881.416)	122.164
14	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+(-)	1.808.870	783.886
15	Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	+(-)	(307.854)	337.175
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	(543.621)	177.631
17	Ukupno (10 do 16)		244.411	(180.473)
18	Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+-9+-17)		1.237.515	786.511
B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI				
19	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (20 do 25)			16.367
20	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+		
21	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela			
22	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+		16.367
23	Prilivi iz osnova kamata	+		
24	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	+		
25	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+		
26	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (27 do 30)		951.171	759.636
27	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-		
28	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-		
29	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	951.171	759.636
30	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-		
31	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)			
32	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)		951.171	743.269
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI				
33	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (34 do 37)			
34	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+		
35	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	+		
36	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	+		
37	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	+		
38	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (39 do 44)			
39	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-		
40	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-		
41	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-		
42	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-		
43	Odlivi iz osnova isplaćenih dividenda	-		
44	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-		
45	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (33-38)			
46	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (38-33)			
47	D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (18+31+45)		1.237.515	786.511
48	E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (18+32+46)		951.171	743.269
49	F. NETO PRILIV GOTOVINE (47-48)		286.344	43.242
50	G. NETO ODLIV GOTOVINE (48-47)			

51	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		530.135	486.893
52	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	+		
53	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-		
54	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda (51+49-50+52-53)		816.479	530.135

Uprava je pripremila zamjenske finansijske izvještaje i iste odobrila dana 14.03.2019. godine.

Direktor

Prim. mr. ph. Sait Muradić

Zamjenski izvještaj o promjenama u kapitalu za period koji završava na dan 31.12.2018. godine
Naziv pravne osobe: JU „Apoteke Sarajevo“ Sarajevo

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizovani dobici/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit / gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3±5±5 ±7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na dan 31.12.2016. god.	4.412.329	4.808.123			27.076	9.247.528		9.247.528
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama							±	
3. Efekti ispravki grešaka								
4. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2016., odnosno 01.01.2017. god. (1±2±3)	4.412.329	4.808.123			27.076	9.247.528		9.247.528
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava		(70.855)				(70.855)		(70.855)
6. Nerealizovani dobici/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju								
7. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije								
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha					684.999	684.999		684.999
9. Neto dobici/gubici priznati direktno u kapital					70.855	70.855		70.855
10. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka								
11. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala								
12. Stanje na dan 31.12.2017. godine (4±5±6±7±8±9-10+11)	4.412.329	4.737.268			782.930	9.932.527		9.932.527
13. Efekti promjena u računovodstvenim politikama								

14. Efekti ispravki grešaka								
15. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2017., odnosno, 01.01.2018. god. (12 ± 13 ± 14)	4.412.329	4.737.268			782.930	9.932.527		9.932.527
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstva		(70.855)				(70.855)		(70.855)
17. Nerealizovani dobici/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju								
18. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije								
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha					235.133	235.133		235.133
20. Neto dobici/gubici priznati direktno u kapitalu					70.855	70.855		70.855
21. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka								
22. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala								
23. Stanje na dan 31.12.2018. god. (15±16±17±18±19±20-21+22)	4.412.329	4.666.413			1.088.918	10.167.660		10.167.660

Uprava je pripremila zamjenske finansijske izvještaje i iste odobrila dana 14.03.2019. godine.

Direktor

Prim. mr. ph. Sait Muradić